

2. Mijn bedrijf.

MINUTENBLAD

DOSSIER No. 07209 deel 2-3

NAAM: *Milde Stakingen/Verzoh. Bedrijven.*

- 1 *Genies PHD. Nass DVE i.v.m. 86815*
113-57 P
- 2 *Ingenien C^o 109251 i.v.m. emigratie-aanvraag U.S.A.*
van Jan Sikorski NED. form no UN/P30/4544
toegegeven: n.f.n.b.
- 3 Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd.

1133
28
P-56

jan. 69
A.C.D.
Werkgr. San.

COMMISSARIAAT VAN POLITIE - KERKRADE

Telefoon No. 2345

(Men gelieve bij het antwoord het kenmerk, de dagtekening en het onderwerp van dit schrijven te vermelden)

AAN

de heer Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

OP KAART
ACD/ <i>EB</i>
DATE: <i>18.51</i>
PAR: <i>CUD</i>

te

's-Hertogenbosch.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

KERKRADE,

La. no. 2785

Datum 16 Juni 1951.

Onderwerp

Invrijheidstelling van 2 Poolse

Bijlagen:

mijnarbeiders die betrokken waren bij de staking onder de Poolse mijnwerkers van het gezellenhuis "Berenbos" te Kerkrade, en die in verband hiermede werden aangehouden en als passant ingesloten in het Huis van Bewaring te Maastricht, in afwachting van mogelijke uitleiding.

<i>3.11.</i> <i>0104-09.238</i> <i>6.111</i>
19 JUNI 1951
ACD/ 111641

109 862 - 10 108027 Schutblad is vernietigd

In aansluiting aan mijn geheime ambtsberichten, laatstelijk van 22 Mei 1951 no. 2785, betreffende de staking onder de Poolse mijnarbeiders van het gezellenhuis "Berenbos" te Kerkrade, heb ik de eer Uedelgrootachtbare - mede ter bevestiging van het telefonisch onderhoud van gisteren - te berichten, dat de 2 Polen die nog als passant in het Huis van Bewaring te Maastricht verbleven, met Uw voorkennis op 15 Juni 1951 aldaar werden gelicht en in vrijheid gesteld.

Betrokkenen die genaamd zijn Jozef T o m c z y k, geb. 15.8.1930 te Heerlen en diens broer Antoni T o m c z y k, geb. 1.11.1925 te Schaesberg, worden tewerkgesteld bij het Technisch Bureau Vromen NV te Brunssum, welke NV o.m. werkzaamheden verricht voor de Staatsmijnen in Limburg.

Ik moge U verzoeken het eerder tav deze vreemdelingen dezerzijds aan U gedane verzoek om uitleiding als vervallen te willen beschouwen.

De heren Commissaris der Koningin in de Prov. Limburg, Burgemeester van Kerkrade en Officier van Justitie te Maastricht, alsmede de Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag, zijn, voor zoveel nodig, met een en ander in kennis gesteld.

De Commissaris van Politie,
get. A. Geeraedts.

Voor eensluidend afschrift gezonden aan de heren:

1. Commissaris der Kon. in de Prov. Limburg dtv. de heer Burgemeester van Kerkrade;
2. Officier van Justitie te Maastricht;
3. Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag.

Kerkrade, 16.6.1951.
De Commissaris van Politie,

A. Geeraedts.

COMMISSARIAAT VAN POLITIE - KERKRADE

Telefoon No. 2345

(Men gelieve bij het antwoord het kenmerk, de dektekening en het onderwerp van dit schrijven te vermelden)

AAN

de heer Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

OP KAART
ACD/76
DA: 23.5.51
PAR: 23

te

van Berenbosch.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

KERKRADE

Datum 23 Mei 1951.

Onderwerp

Bijlagen:

In vrijheidstelling van 8 Poolse
arbeiders die ivm de
plaats gehad hebbende staking
onder de Poolse mijnwerkers van
het gesluis Berenbosch te
Kerkrade, als passant waren in-
gesloten in het Huis v. Bewaring
te Maastricht.

no. 2785
Geheis.

D
10857
108027

6.4.11	3.11
17.4.39.228	
24 MEI 1951	
ACD/109862	

Schuttel is vernietigd

In aansluiting aan mijn geheime aanteberichten, lantstelijk van
1 Mei 1951 no. 2785 betreffende de staking onder de Poolse mijnwerkers
verblijvende in het gesluis "Berenbosch" te Kerkrade en tevens op mijn
telefonische informatie van heden, heb ik de eer Udelgrootlichtbare te be-
richten, dat acht van de nog als passant in het Huis van Bewaring te Maa-
stricht verblijvende Poolse mijnwerkers, met Uw goedvinden, op heden
wederom werden in vrijheid gesteld, sulks in verband met het feit, dat deze
mijnwerkers op 23 Mei 1951 in het ondergronds bedrijf van de steenkolen-
mijn Laura en V. reniging te Rijgelsheven tewerk sullen worden gesteld.

Een afschrift van de betreffende lichtings bevelen gelieft U hierbij
aan te treffen.

Het betreft de volgende personen:

- 1. Josef J a j e s n i a k, geb. 5.12.1918 te Kobylniki,
- x 2. Franciszek G o s s e s y n s k i, geb. 15.1.1923 te Leszno Wola,
- x 3. Andrzej L i s, geb. 23.11.1923 te Dobies,
- x 4. Bronislaw K a e n n a r e k, geb. 20.2.1925 te Wroclaw,
- 5. Edwin B a l e c e r o w i c z, geb. 1.9.1927 te Chojnice,
- 6. Jan A b a t r a n s k i, geb. 15.8.1924 te Olasuki,
- 7. Stefan L o n i n s k i, geb. 10.10.1915 te Zabrowak en
- 8. Josef R s e p o s y n s k i, geb. 6.1.1924 te Krusina.

Als overgangmaatregel sullen deze personen een tweetal dagen verblijf
houden in het gesluis Berenbosch. Daarna sullen zij worden ondergebracht
in het gesluis te Rijgelsheven.

In verband met vorenstaande moge ik U verzoeken het oerder tav deze
vreemdelingen gezamenlijk gedane verzoek om hunne uitleiding te willen bevo-
deren, als vervallen te willen beschouwen.

De heeren Commissaris der Koningin i.d. Prov. Limburg, Burgemeester van
Kerkrade en Officier v. Justitie te Maastricht, alsmede de Binnenlandse Veil-
heidsdienst te Den Haag, zijn, voor zoveel nodig, met een en ander in
kennis gesteld.

De Commissaris van Politie,

gvt. A. Geeraerts.

In afschrift gezonden aan de heren:

1. Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg dtw. de heer Burgemeester van Kerkrade;
2. Officier van Justitie te Maastricht,
3. Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag.

Kerkrade, 23 Mei 1951.
De Commissaris van Politie,

A. Geerredts.

311
11-09-238 6.411 74.

Onderwerp: RAPPORT.

Staking van mijnwerkers
verblijvende in gezellenhuis Berenbos

OP KAART	15 MEI 1951
ACD/46	
DAT: 1-9-51	ACD/109251
PAR: <i>hs</i>	

Schakkel is vernieuwd

P1
Op Maandag 23 April 1951 zijn de mijnwerkers die verblijven in het gezellenhuis "Berenbos", gelegen onder de gemeente Kerkrade op een terrein van de Domaniale-mijn-Maatschappij, in staking gegaan, met uitzondering van 6 arbeiders van Nederlandse nationaliteit, werkzaam op de Domaniale mijn. De bezetting van het gezellenhuis bestond uit 88 personen, waarvan 66 van Poolse nationaliteit en 22 Nederlanders en Staatlozen.

Deze personen waren als volgt werkzaam:

Mijn Julia:

45 Polen en 3 Nederlanders.

Mijn Laura:

1 Pool.

Mijn Oranje Nassau II

17 Polen en 1 Nederlander.

Domaniale mijn:

3 Polen en 16 andere nationaliteiten.

P2
De stakende arbeiders gaven als reden van hun houding op, dat zij klachten hadden over de kwaliteit van het hun door de keuken van het gezellenhuis verstrekte eten.

De staking begon met de middagdienst op 23 April 1951. Nadat de gezellen op die dag warm eten hadden genuttigd, verklaarden zij, dat het te zout was geweest en dat zij niet konden gaan werken. Volgens verklaring van de huismeester Wolters was het eten die dag inderdaad te zout.

Op Dinsdag 24 April 1951 heeft een commissie van de Stichting Gezellenhuis Berenbos overleg gepleegd met de stakers, Deze laatsten werden vertegenwoordigd door een deputatie, t.w. de Polen Lis, Kosior en Aruvaino. Zij stelden als eis, dat het gehele keukenpersoneel zou verdwijnen en Maandag 23 April als een extra betaalde verlofdag zou worden geboekt. Na het overleg bleven zij als eis stellen, dat de chef-kok van het gezellenhuis zou worden vervangen door een andere, zulks naar aanleiding van de klachten over het eten. Deze chef-kok is genaamd:

U r s i c Joseph, geboren 18 September 1915, Nederlander, gehuwd, wonende te Kerkrade, Theresiastraat 21.

De Commissie zegde toe te zullen onderzoeken in hoeverre de klachten op waarheid berustten. De Poolse arbeiders weigerden echter hun werk te hervatten, zolang hun eis tot vervanging van de chef-kok niet was ingewilligd.

De arbeiders van Nederlandse en andere dan Poolse nationaliteit, die Maandag 23 April 1951 hadden meegestaakt, hervatten op Dinsdag 24 April 1951 het werk, doch de 66 Poolse arbeiders zetten de staking voort.

Op Woensdag 25 April 1951 waren des voormiddags in het gezellenhuis aanwezig de Heren bedrijfsingenieur Raedts van de mijn Oranje Nassau II en Martens van de mijn Julia, benevens de personeelschefs van de mijnen Oranje Nassau II en Julia en Domaniale. De bedoeling was, de stakers een voor een te vragen, of zij het werk wilden hervatten. Er verscheen echter slechts een van hen voor genoemde heren. Daarna hebben deze de deputatie ontvangen, welke er mede accoord ging, dat binnen 14 dagen een onderzoek naar de klachten over de chef-kok zou worden ingesteld en de nodige maatregelen zouden worden genomen. De deputatie kon echter de overige Polen niet overreden, waarna Mr. Crijns van de Steenkolenmijnen Laura en Vereniging zulks nog geprobeerd heeft, doch zij bleven bij hun eis tot verwijdering van de chef-kok. Op Woensdag 25 April 1951 hebben enkele commissieleden van de Stichting Gezellenhuis Berenbos des namiddags de chef-kok Ursic gehoord.

Op Donderdag 26, Vrijdag 27, Zaterdag 28 en Zondag 29 April 1951 hebben de 66 Polen de staking voortgezet. Zij hebben zich gedurende die dagen rustig gedragen. Ongeregeldheden kwamen niet voor. De werkwillige Nederlandse arbeiders ondervonden niet de minste last van hen. Ter handhaving van orde en rust waren in het gezellenhuis aanwezig politiebeambten van de Domaniale mijn en ambtenaren van de Gemeentepolitie te Kerkrade.

P3
Op Maandag 30 April 1951 werden des voormiddags door de Stichting Gezellenhuis Berenbos nogmaals pogingen aangewend de Poolse mijnwerkers tot andere gedachten te brengen, echter zonder enig resultaat. Deswege werden zij die dag door de betrokken mijn-directies, t.w. de Oranje-Nassau-mijnen te Heerlen, de Laura & Vereniging te Eygelshoven en de Domaniale Mijn Maatschappij te Kerkrade, ontslagen wegens contractbreuk.

Diezelfde dag te ongeveer 13.00 uur, werden in opdracht van de Commissaris van Politie te Kerkrade twaalf der stakende Polen aangehouden en overgebracht naar het Huis van Bewaring te Maastricht. Een en ander geschiedde nadat de Hoofd-inspecteur van Politie Horck, die bij de aanhoudingen de leiding had, een laatste poging had gedaan om de stakers te bewegen het werk te hervatten.

De overige 54 stakers werd aangezegd, dat zij waren aangehouden en het terrein van het gezellenhuis niet mochten verlaten. Bij dit optreden hebben zich geen ongeregeldeheden voorgedaan.

P4
Op Dinsdag 1 Mei verklaarden de stakende Polen

dat zij genegen waren het werk te hervatten. Door de betrokken mijndirecties werd besloten het aan de stakende Polen verleende ontslag op te heffen onder voorwaarde, dat zij terstond hun werk zouden hervatten. Een uitzondering werd gemaakt voor acht Polen van de mijn Julia en één Pool van de mijn Oranje Nassau II, wier ontslag niet ongedaan werd gemaakt, mede op grond van het feit, dat zij voor de staking herhaaldelijk willekeurig het werk verzuimden. Nadat bekend was gemaakt, dat de definitief ontslagen Polen naar het Huis van Bewaring te Maastricht zouden worden overgebracht, verklaarde Goszczynski, voorheen werknr. 1365 Julia, dat hij niet genegen was het werk te hervatten. Hij werd met de overigen naar Maastricht overgebracht. De in het Huis van Bewaring verblijvende Polen, die het werk konden hervatten, werden in vrijheid gesteld.

Door de Commissie Stichting Gezellenhuis Berenbos werd het nodig geoordeeld de Polen werkzaam op de mijnen Julia en Laura onder te brengen in het gezellenhuis te Eijgelshoven en, de op de Oranje Nassau II werkzame Polen over te plaatsen naar de Mijn O.N. III en onder te brengen in het gezellenhuis "De Dem" te Hoensbroek. De op de Domaniale mijn werkzame Polen blijven met de Nederlanders, voorlopig in het gezellenhuis Berenbos.

Van de 46 op 23 April 1951 op de mijnen Laura en Julia werkzame Polen werden op 1 Mei 1951 er 37 ondergebracht in het gezellenhuis te Eijgelshoven en negen ingesloten in het Huis van Bewaring te Maastricht.

De in Eijgelshoven ondergebrachte Polen zijn:

- ✓ 1. ✓ G r o c h o w s k i Jozef, geboren 2 December 1924, werknr. 1941 Julia.
- ✓ XI 2. ✓ N a n o s k i Benedijkt, geboren 17 Maart 1921, werknr. 1896 Julia.
- ✓ XI 3. ✓ W a s i u k Antoni, geboren 9 September 1923, werknr. 1366 Laura.
- ✓ XI 4. ✓ T r o j a n Jan, geboren 15 Juli 1927, werknr. 1634 Julia.
- ✓ XI 5. ✓ G o r s k i Franciszek, geboren 8 December 1926, werknr. 1661 Julia.
- ✓ XI 6. ✓ K o n a t Ignacy, geboren 21 Juni 1921, werknr. 1463 Julia.
- ✓ XI 7. ✓ S l e d z i k Edmund, geboren 5 Juli 1923, werknr. 1853 Julia.
- ✓ XI 8. ✓ S i k o r s k i Jan, geboren 22 Mei 1925, werknr. 1652 Julia.
- ✓ XI 9. ✓ P o r e b s k i Leon, geboren 9 Maart 1928, werknr. 1880 Julia.
- ✓ XI 10. ✓ W o l k o w i z Michael, geboren 25 September 1921, werknr. 1786 Julia.
- ✓ XI 11. ✓ M a s l a n i e c, Piotti, geboren 15 Juni 1915, werknr. 1506 Julia.

- ✓ 12. H a d a l a Stanislaw, geboren 2 Februari 1922, werknr. 1436 Julia.
- ✗ 13. S k r z y n s k i Stefan, geboren 3 September 1925, werknr. 2036 Julia.
- ✓ 14. C e b o Tadeusz, geboren 3 Juli 1927, werknr. 1685 Julia.
- ✓ 15. W a r i k Wladislaw, geboren 16 November 1925, werknr. 1355 Julia.
- ✓ 16. C i e h o n Jan, geboren 24 December 1926, werknr. 1641 Julia.
- ✓ 17. Z a k r o c k i Jan, geboren 5 Juni 1922, werknr. 1628 Julia.
- ✓ 18. D a b r o w s k i Kazimierz, geboren 5 April 1928, werknr. 1654 Julia.
- ✓ 19. Z i e n t e c k i Stanislaw, geboren 21 Januari 1922, werknr. 1695 Julia.
- ✓ 20. K o w a l s k i Jozef, geboren 22 Maart 1927, werknr. 1673 Julia.
- ✓ 21. R o z e k Ludwik, geboren 18 Augustus 1927, werknr. 1916 Julia.
- ✓ 22. K o l u s Edward, geboren 10 Augustus 1925, werknr. 1924 Julia.
- ✗ 23. K a m y n o e Jan, geboren 18 November 1925, werknr. 1938 Julia.
- ✓ 24. O l e n i e z Jan, geboren 14 Juni 1928, werknr. 1696 Julia.
- ✓ 25. K a m i n s k i Stefan Felix, geboren 8 Juni 1910, werknr. 1663 Julia.
- ✗ 26. D u l W o j c i e c k, geboren 4 Maart 1924, werknr. 1689 Julia.
- ✓ 27. G r a n o s e k Stanislaw, geboren 17 April 1920, werknr. 1563 Julia.
- ✗ 28. M l y n a r s k y Wladislaw, geboren 11 Januari 1916, werknr. 1571 Julia.
- ✗ 29. P a l g a n Jan, geboren 6 December 1921, werknr. 1879 Julia.
- ✗ 30. K o r a l e w i c z Jan, geboren 16 April 1921, werknr. 1568 Julia.
- ✓ 31. S m o l a r c z y k Edward, geboren 18 Mei 1925, werknr. 1513 Julia.
- ✓ 32. K l i m e c k i Franussnek, geboren 10 Augustus 1916, werknr. 1580 Julia.
- ✓ 33. J a r o s z e w i o z Jacob, geboren 8 Januari 1925, werknr. 1566 Julia.
- ✗ 34. W i a d e r e k Stanislaw, geboren 21 November 1922, werknr. 1456 Julia.
- ✗ 35. T o r b u s z Jerzy, geboren 2 April 1926, werknr. 1917 Julia.
- ✗ 36. P r z e b z s z Henryk, geboren 25 Maart 1925, werknr. 1323 Julia.
- ✓ 37. W a j t o w i c z Josef, geboren 22 Maart 1926, werknr. 1790 Julia.

Op de onder nummer 33 vermelde Jaroszewicz werd door het bedrijf geen prijs meer gesteld, doch daar hij gedurende de staking de ziekenkaart had, kon hij niet worden ontslagen.

P5

Van de 17 op 23 April 1951 op de mijn Oranje Nassau II werkzame Polen werden per 2 Mei 1951 er 16 overgeplaatst naar de Mijn Oranje Nassau III en ondergebracht in het gezellenhuis "De Dem" te Hoensbroek. Dit zijn:

1. ✓ K u r e k Feliks, geboren 23 October 1925, v.o.h. werknr. 1405 O.N.II.
2. ✓ S o b i e r a j Jan, geboren 23 Februari 1930, v.h. werknr. 1409 O.N.II.
3. ✓ S a d z a Jozef, geboren 24 Februari 1924, v.h. werknr. 1426 O.N.II.
4. ✓ K u b e r a Wladislaw, geboren 18 September 1922, v.h. werknr. 1439 O.N.II.
5. ✓ S l o w i k o w s k i, Marian, geboren 31 Maart 1924, v.h. werknr. 1441 O.N.II.
6. ✓ K i p c e w i c z Wladislaw, geboren 8 Augustus 1926, v.h. werknr. 1443 O.N.II.
7. ✓ S z y m a n o w s k i Czeslaw, geboren 2 April 1924, v.h. werknr. 1444 O.N.II.
8. ✓ L i n i e w i c z Edward, geboren 28 Augustus 1922, v.h. werknr. 1450 O.N.II.
9. ✓ K o p y t k o Jozef, geboren 15 Januari 1923, v.h. werknr. 1464 O.N.II.
10. ✓ P r z y b y l o w s k i Tadeusz, geboren 15 October 1920, v.h. werknr. 1456 O.N.II.
11. ✓ M a k i e l a Izcepan, geboren 8 December 1926, v.h. werknr. 1457 O.N.II.
12. ✓ P o k r y w a Wladyslaw, geboren 19 Juli 1922, v.h. werknr. 1458 O.N. II.
13. ✓ B u j a k Henryk, geboren 17 Juli 1922, v.h. werknr. 1414 O.N.II.
14. ✓ H a j a Jozef, geboren 13 Maart 1926, v.h. werknr. 1419 O.N.II.
15. ✓ S o k o l o w s k i Jan, geboren 3 Januari 1924, v.h. werknr. 1427 O.N.II.
16. ✓ K o s i o r Stefan, geboren 28 Maart 1924, v.h. werknr. 1406 O.N. II.

In het Huis van Bewaring zijn gedetineerd:

1. ✓ T o m c z y k Jozef, geboren 15 Augustus 1930, v.h. werknr. 911 Julia.
2. ✓ T o m c z i j k Antoni, geboren 1 November 1925, v.h. werknr. 1163 Julia.
3. ✓ J a j e s n i a k Jozef, geboren 5 December 1918, v.h. werknr. 1532 Julia.
4. ✓ G o s z c z y n s k i Franciszek, geboren 15 Januari 1923, v.h. werknr. 1365 Julia.
5. ✓ B a l c e r o w i c z Edwin, geboren 3 September 1927, v.h. werknr. 1942 Julia.
6. ✓ A b a t r a n s k i Jan, geboren 15 Augustus 1924, v.h. werknr. 1930 Julia.
7. ✓ R z e p c z y n s k i Jozef, geboren 6 Januari 1924, v.h. werknr. 1690 Julia.
8. ✓ L i s Andrzej, geboren 23 November 1923, v.h. werknr. 1485 Julia.
9. ✓ K a c z m a r e k Bronislaw, geboren 20-2-1925,

Gebel...
 CD 108027
 Idem

v.h. werknr. 1397 Julia.

- XI / IV 10. L o m i n s k i Stefan, geboren 10 October 1915,
v.h. werknr. 1425 O.N.II.

De volgende drie Poolse vreemdelingen zijn werkzaam op de Domaniale mijn en verblijven in het gezellenhuis "Berenbos"

- IV 1. S t a n i s z e w s k i Tadeusz, geboren 27 December 1927 werknr. 1323 Dom.
N 2. N i z i o l Jan, geboren 15 September 1925, werknr. 1225 Dom.
N 3. U c h w a l l Wladyslaw, geboren 2 November 1927, werknr. 1101 Dom.

Relatant voegt hieraan toe, dat behoudens de drie genoemde Polen nog in het gezellenhuis Berenbos verblijven 23 Nederlanders en Staatlozen.

Het totale bedieningspersoneel bedraagt 24 man.

De chef-kok Ursic was gedurende de bezetting werkzaam in de Centrale keuken, destijds in Berenbos ondergebracht. Sinds de oprichting van het gezellenhuis in Juni 1947 is hij als chef-kok aldaar werkzaam.

T.

5 Mei 1951.

B 852 JMK

10 25 51

C

No: 255.- DIENSTGEHEIM.-

2 Mei 1951.-

Onderwerp: "Conflict met stakende Poolse
Mijnwerkers opgelost".-

3.11. - 6.4.11
214.09.238
8 MEI 1951
ACD/108912

Bijlagen : één.-

A A N : B.II.-

V A N : W.-

*Schubbe is verwijzen
fr 100531*

B 836

Ten vervolg op d.z.schrijven, No: 253,
d.d. 30 April 1951 - met een als bijlage daarbij gevoegd
krantenartikel - betreffende "Stakende Poolse mijnwerkers
in Zuid-Limburg", gelieve U hierbijgaand aan te treffen,
een opgeplakt artikel uit de "Gazet van Limburg" te Maas-
tricht, van heden, 2 Mei, vermeldende de oplossing van de
gerezen moeilijkheden, naar de inhoud waarvan ik U moge
verwijzen.-

Moelijkheden in „Berenbosch" opgelost

Betrokken mijndirecties hebben 54 werkwillige Polen opnieuw in dienst genomen

HEERLEN. — De in het kamp Berenbosch met 63 Poolse mijnwerkers gerezen moeilijkheden zijn, dank zij een voorbeeldige samenwerking tussen de betrokken mijndirecties, de Kerkradse commissaris van politie, de heer A. M. M. Geeraedts en de Maastrichtse justitie, tot een gelukkige oplossing gebracht. Gelijk wij Zaterdag meldden waren deze Polen ontslagen, omdat zij hun werk hadden neergelegd. Dinsdag hebben 54 hunner verklaard wer bereid te zijn aan het werk te gaan. Thans hebben de mijndirecties besloten deze Polen opnieuw in dienst te nemen. De resterende negen Polen werden niet teruggenomen. Zij zijn ter beschikking gesteld van de officier van Justitie in Maastricht.

Toen de betrokken mijndirecties het besluit moesten nemen, om de dienstweigerende Polen te ontslaan, rees onmiddellijk de vraag: Wat nu? Van meet af werd een oplossing van de hand gewezen, die slechts een verschuiving van moeilijkheden zou brengen.

Immers door hun ontslag kwamen de Polen onder toezicht van de politie, daar zij als vreemdelingen hun verblijfvergunning hier te lande hadden verkregen op voorwaarde, dat zij mijnarbeid zouden verrichten. Het ontslag door de mijndirecties was volkomen verantwoord, maar was het ook verantwoord Kerkrade op te schepen met 63 vreemdelingen of deze mensen zonder meer met autobussen te vervoeren naar de huizen van bewaring in Maastricht en Roermond?

In het eerste geval zou Kerkrade door de overigens verantwoorde beslissing der mijndirecties ten zeerste zijn gedupeerd. In het laatste geval zou de justitie met de moeilijke vraag zitten: Wat nu?

Daarom werden al spoedig de koppen bijeen gestoken. Maandag waren

twaaflf willekeurige Polen uit de staakende Poolse mijnwerkersgemeenschap naar het Maastrichtse huis van bewaring overgebracht. In elk geval moest de Polen worden getoond, dat het om een zeer ernstig geval ging.

Daarvan juist waren de Polen niet overtuigd. Met het overbrengen van twaaflf Polen naar Maastricht was het probleem echter niet opgelost.

Intussen drong het langzamerhand tot de meeste Polen door, dat zij op het verkeerde paard aan het wedden waren en de tactiek, die zij volgden, om een oplossing te krijgen voor hun moeilijkheden, niet de juiste was. In de loop van Maandag verklaarde de 54 Polen zich reeds bereid het werk te hervatten.

Het overleg tussen de betrokken mijndirecties leidde er toen toe, dat de directie van de Oranje Nassau Mijnen besloot 19 der 20 Polen, die in haar dienst waren geweest terug te nemen, omdat zij schuld bekend en zich bereid hadden verklaard opnieuw in de koel af te dalen. Deze directie kwam mede tot haar besluit, omdat deze Polen zich in het bedrijf steeds behoorlijk hadden gedragen. Op de zelfde overwegingen besloot de directie van de Laura en Vereniging 33 van de 42 Polen terug te nemen, terwijl de Domaniale Mijn Maatschappij besloot de beide Polen, die bij haar hadden gewerkt, eveneens opnieuw in dienstbetrekking te nemen.

In overleg met de Maastrichtse justitie werd toen besloten de twaaflf Polen, die in het huis van bewaring waren opgesloten en zich eveneens bereid verklaard hadden weer te gaan werken, te ruilen voor de negen Polen, die de betrokken mijndirecties onder geen beding wensten terug te nemen. Deze negen Polen zijn gisteren op hun beurt naar het Maastrichtse Huis van Bewaring overgebracht. Over hun lot zal door de Officier van Justitie nader worden beslist.

De 33 Polen, welke weer bij de Laura en Vereniging zullen gaan werken zijn gistermiddag overgebracht naar het Gezellenhuis te Eijgelshoven, de 19 die opnieuw bij de Oranje Nassau Mijnen gaan werken, werden gebracht naar het kamp te Hoensbroek, terwijl de twee Polen, die bij de Domaniale aan de slag gaan, in Kerkrade onderdak zullen krijgen. Gisteravond bevonden zich in het kamp nog twintig Nederlandse mijnwerkers, 2 Lethen en de twee Polen der Domaniale.

De moeilijkheden in het kamp waren niet vergroot door het gedrag der Polen. Zij hebben zich steeds en onder alle omstandigheden, behoorlijk gedragen. Er werd geen verzet gepleegd tegen de politie. Nergens werden vernielingen aangebracht. Tijdens de ernstige moeilijkheden bleef de sfeer in het kamp rustig.

Gisteravond waren de Polen, die weer aan het werk mogen gaan, buitengewoon opgelucht. Dit is zeker door het tactische optreden van alle bij het conflict betrokken instanties is een probleem opgelost, dat zeer ernstige gevolgen had kunnen hebben.

De "GAZET VAN LIMBURG"
te Maastricht
van Woensdag, 2 Mei '51.

B836

No: 253.- DIENSTGEHEIM.-

30 April 1951.-

Onderwerp: "Stakende Poolse Mijnwerkers
in Zuid-Limburg".-

Bijlagen : één.-

A A N : B.II.-

V A N : W.-

6.411	3.11
21.4-09.238	
- 2 MEI 1951	
ACD/608 551	

Schutblad is vernietigd

Hierbijgaand heb ik de eer U te doen toekomen, een opgeplakt artikel uit de "Gazet van Limburg" te Maastricht, van Zaterdag, 28 dezer, betreffende bovenvermeld onderwerp, naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.-

Zeventig Polen contra Stichting Berenbos

Zij legden het werk op
3 mijnen neer

KERKRADE. — Sinds Maandag hebben ongeveer 70 Poolse mijnwerkers, die in het Gezellenhuis Berenbos wonen, het werk neergelegd. Vijftig van het werkten op de Julia, twintig op de O. N. mijnen en vijf of zes op de Domaniale. De oorzaak van deze staking is een conflict tussen de Polen en de Stichting Berenbos.

De Polen hebben bezwaren tegen een gedeelte van de leiding van het kamp Berenbos, voornamelijk tegen een kok en tegen het bedienend personeel. Zodra deze bezwaren naar voren waren gekomen, is de Stichting Berenbos met de Polen gaan praten om het conflict in der mime te schikken. Uit de op Berenbos wonende Polen werd een commissie van drie man gevormd, die met de Stichting heeft onderhandeld.

De Stichting stelde echter als voorwaarde voor deze onderhandelingen, dat men onmiddellijk het werk zou hervatten. De commissie-leden zelf hebben toen het werk hervat. De rest van de Poolse arbeiders weigerde opnieuw aan het werk te gaan, ofschoon de Stichting — in samenwerking met de Poolse commissie — onmiddellijk met het onderzoek van de klachten was begonnen.

Merkwaardig is, dat de meeste Polen, die een toekomst aan het opbouwen zijn; verkering hebben met een Limburgs meisje of getrouwd zijn, tot de werkwilligen behoren. Hun verlangen om te gaan werken wordt echter tegen- gewerkt door de vrijgezellen, die menen niets te verliezen te hebben.

Deze vrijgezellen verwachten dienst te kunnen nemen bij het Amerikaanse leger in Duitsland. De Stichting heeft echter reeds eerder over deze aangelegenheid contact opgenomen met de IRO, de International Refugee Organisation, welke organisatie de zorg voor de ontheemden op zich heeft genomen.

In verband met het conflict op Berenbos heeft de IRO schriftelijk laten weten, dat zij op hetzelfde standpunt staat als de Stichting: eerst aan het werk. Daarna kunnen eventueel maatregelen worden genomen, als de commissie van onderzoek tot de overtuiging is gekomen, dat de klachten gegrond zijn.

De IRO deelde bovendien mede, dat het Amerikaanse leger in geen geval Polen zal opnemen, die niet officieel ons land met een paspoort en een ontslagvergunning hebben verlaten. Illegaal over de grens getrokken Polen zullen dus niet worden opgenomen. De Stichting heeft getracht dit aan de betrokken Polen duidelijk te maken. Tot nu toe zonder resultaat. Toch heeft men hoop, dat zij tot betere gedachten zullen komen en het werk hervatten.

De "GAZET VAN LIMBURG"
van Zaterdag, 28 April 1951.-

108027

COMMISSARIAAT VAN POLITIE - KERKRADE

Telefoon No. 2345

(Men gelieve bij het antwoord het kenmerk, de dagtekening en het onderwerp van dit schrijven te vermelden)

AAN

de heer **Fredericus-Gerrardus,**
2de Directeur van Politie,

te

HERENBURGH.

OP KAART
ACD/ <i>kl</i>
DAT: <i>22-51</i>
PAR: <i>cl</i>

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

KERKRADE, 2 Mei 1951.

Onderwerp

**Staking onder de Poolse
nijvermakers, verblijvende
in het Gezellenhuis "Berenbor"
te Kerkrade.**

Bijlagen:

L. no. **2785**
Gebied.

Datum

<i>6:411</i>
4 MEI 1951
ACD/ 108542

3.21
01.4-09.238

108027

Schlichting is vermindert

Van vervolge op mijn gemaakte aanteekeningen van 24, 25, 26 en 30 April 1951 no. 2785 en 1 Mei 1951 no. 2785 en tevens op mijn telefonische informatie van 28 en 30 April 1951 en 1 Mei 1951, betreffende de tevens gemaakte aangegenschap, heb ik de eer te bevestigend het volgende te berichten.

Josef K s e p e s y n a k i, geb. 6.1.1924 te Krutin, die zich op 1 Mei 1951 een aanteekening en insluiting als passant in het huis van Bevinging te Mastricht door de vlicht van ontbreken, is in de avond van 1 Mei 1951 alhier aangehouden en op het overgebracht naar het huis van Bevinging te Mastricht en alhier, in afwachting van de te zijner aanzien te nemen verdere beslissing, als passant te verblijven.

Van afschrift van het betreffende requisitoir tot insluiting als passant, gelieve U hierbij aan te treffen.

Verder heb ik de eer U te berichten, dat behoevenverwijding 38 Polen van het gezellenhuis Berenbor zijn overgeplaatst naar het gezellenhuis te Nij-gelshoven en 16 werden overgeplaatst naar het gezellenhuis "DOP" te Heem-broek.

In het gezellenhuis Berenbor hebben nu nog slechts een tiental Polen verblijf.

Het geheel heeft een heel en rustig verloop gehad.

In afwachting van hetgeen als aanteekening worden besproken, zal de hiervoer gemaakte bespreking naar ik U verzoeken wel te willen bevonderen, dat ook deze niet nog lang zal worden voortduren.

Binnenaf bericht - in afschrift - heb ik even tekenen aan de heer **Commissaris der Koningin** dhr. de heer **Burgemeester van Kerkrade**; de **Officier van Justitie te Mastricht** en de **Nederlandse Veiligheidsdienst**.

De Commissaris van Politie,
geb. A. Gerssels.

- In afschrift gezonden aan de Heren:
 1. **Commissaris der Koningin** i.d. **Prov. Limburg** dhr. de heer **Burgemeester van Kerkrade**;
 2. **Officier van Justitie te Mastricht**;
 3. **Nederlandse Veiligheidsdienst te Den Haag**.

De Commissaris van Politie,

A. Gerssels.

108027

COMMISSARIAAT VAN POLITIE - KERKRADE

Telefoon No. 2345

(Men gelieve bij het antwoord het kenmerk, de dagtekening en het onderwerp van dit schrijven te vermelden)

AAN

de Heer Procureur-Generaal
fgd. Directeur van Politie

OP KAART
ACD/40
DAT: 4-51
PAR: <i>ewp</i>

te

's-HERTOGENBOSCH.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

KERKRADE

La.no. 2785

Datum

Mei 1951.

Onderwerp Staking onder de Poolse
Bijlagen: mijnwerkers verblijvende in het
Gezellenhuis "Berenbos" te
Kerkrade.

Geheim.

6.411.

311

11.4-09.255 - 4 MEI 1951

ACD/108541

Schutblad is vernietigd

Ten vervolge op mijn geheime ambtsberichten van 24, 25, 26 en 30 April 1951 no. 2785 Geheim en tevens op mijn telefonische informaties van 28 en 30 April 1951 en heden, betreffende de terzijde genoemde aanleggenheid, heb ik de eer Uedelgrootachtbare het volgende te berichten.

Door bemiddeling van de commissie Stichting Gezellenhuis Berenbos is heden door de betreffende mijndirecties besloten het aan de stakende Polen verleende ontslag op te heffen onder voorwaarde dat deze terstond wederom hun mijnarbeid zouden opnemen en zodoende hun aangegane contractuele verbintenis zouden nakomen. Een uitzondering werd door de betrokken mijndirecties gemaakt voor de hierna te noemen personen wier ontslag niet ongedaan werd gemaakt op grond mede van het feit dat deze ook reeds voor de staking een ongedisciplineerde houding hadden aangenomen door willekeurige verzuimen t.w.:

- 1. Jozef J a j e s n i a k, geb. 5.12.1918 te Kobylniki, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven;
- 2. Jozef T o m c z y k, geb. 15.8.1930 te Heerlen, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven;
- 3. Franciszek G o s z c z y n s k i, geb. 15.1.1923 te Leszno Wola, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven;
- 4. Antoni T o m c z y k, geb. 1.11.1925 te Schaesberg, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven;
- 5. Andrzej L i s, geb. 23.11.1923 te Debica, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven;
- 6. Bronislaw K a c z m a r e k, geb. 20.2.1925 te Wroclaw, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven;
- 7. Edwin B a l c e r o w i c z, geb. 3.9.1927 te Chojnice, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven;
- 8. Jan A b a t r a n s k i, geb. 15.8.1924 te Oleszki, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven;
- 9. Stefan L o m i n s k i, geb. 10.10.1915 te Zaborowak, werkzaam op de Oranje Nassaumijn II te Schaesberg;
- 10. Josef R z e p c z y n s k i, geb. 6.1.1924 te Krusin, werkzaam op de mijn Julia te Eyselshoven.

De onder 1 en 2 genoemde Jajesniak en Tomczijk werden bereids met Uw voorkennis gisteren aangehouden en als passant ingesloten in het Huis van Bewaring te Maastricht;

De onder 3 t.m. 9 genoemden werden na telefonisch overleg met U hedennamiddag aangehouden en als passant ingesloten in genoemd Huis van Bewaring.

De onder 10 genoemde Rzepczynski heeft zich door de vlucht aan zijn aanhouding kunnen onttrekken.

De betreffende bevelen tot insluiting als passant in het Huis van Bewaring te Maastricht, gelieve U hiernevens in afschrift aan te treffen

Eveneens met Uw voorkennis werden heden in het Huis van Bewaring gelicht de Poolse stakers die gisteren werden aangehouden en die na verkregen toestemming van de betrokken mijndirecties wederom in het mijnbedrijf tewerk zullen worden gesteld t.w.:

1. Stefan S k r z y n s k i, geb. 3.9.1925 te Bandyz (Pol.), waarvan inmiddels gebleken was dat deze met een Nederlandse vrouw was gehuwd; en waaromtrent ik U hedenvoormiddag afzonderlijk telefonisch heb ingelicht;
2. Jan S i k o r s k i, geb. 22.5.1925 te Kielce (Pol.);
3. Jan T r o j a n, geb. 15.7.1927 te Ptin (Pol.);
- * 4. Ignacy K o n a t, geb. 21.6.1921 te Kruplin;
- * 5. Franciszek G o r s k i, geb. 8.12.1926 te Pisarzowa;
- * 6. Antoni W a s i u k, geb. 9.9.1923 te Ostrowki;
7. Jan S o k o l o w s k i, geb. 3.1.1924 te Trzcinica;
- * 8. Leon Porebski, geb. 9.3.1928 te Drwinia;
- * 9. Edmund S l e d z i k, geb. 5.7.1923 te Welec;
10. Stefan K o s i o r, geb. 28.3.1924 te Baranowka.

De betreffende requisitoirs tot ontslag van deze doe ik U hierbij in afschrift toekomen. Het originali van de requisitoirs tot ontslag heb ik ter beschikking gesteld van de heer Directeur van Het Huis van Bewaring te Maastricht.

Ik moge U beleefd verzoeken wel te willen bevorderen dat de Poolse stakers die thans in het Huis van Bewaring te Maastricht als passant verblijven en die door de Directies van de steenkolenmijn niet meer worden geaccepteerd in het mijnbedrijf, uit ons land zullen worden verwijderd.

De Commissie Stichting Gezellenhuis Berenbos heeft het nodig geoordeeld om de stakende Polen van "Berenbos" die thans wederom in het mijnbedrijf tewerk zullen worden gesteld, voor een gedeelte over te plaatsen naar andere gezellenhuizen.

Bij het optreden tegen de stakers hebben zich geen ongeregeldeheden voorgedaan.

Eenzelfde bericht - in afschrift - heb ik doen toekomen aan de heren: Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg dtv de heer Burgemeester van Kerkrade; Officier van Justitie te Maastricht alsmede aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag.

De Commissaris van Politie,
w.g. A. Geeraedts.

In afschrift gezonden aan de heren:

1. Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg dtv de heer Burgemeester van Kerkrade;
2. Officier van Justitie te Maastricht;
3. Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag.

Kerkrade, 1 Mei 1951.
De Commissaris van Politie

A. Geeraedts.

108027
COMMISSARIAAT VAN POLITIE - KERKRADE

3.11
11-4-09-230

Telefoon No. 2345

(Men gelieve bij het antwoord het kenmerk, de dagtekening en het onderwerp van dit schrijven te vermelden)

6.411
- 2 MEI 1951
ACD/108441

OP KAART
ACD/46
DAT: 10-51
PAR: CW

AAN

de heer Procureur-Generaal, *schubbed, is*
Izd. Directeur van Politie, *verwijgd*

Kerkkrade

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

KERKRADE,

Onderwerp

Staking onder de Poolse
mijnwerkers verblijvende
in het gemeentelijk "Dorochow"
te Kerkrade.

Bijlagen:

La. no. 2785
Gedins.

Datum 30 April 1951.

20/108027
Ten verstaan op mijn gemeentelijk ambtsberichten van 21.21
en 26 April 1951 no. 2785 en tevens op mijn telefonische informatie van
Zaterdag, 28 April 1951 en tevens betreffende de laatste gemeentelijke
gelegenheden, heb ik de eenzijdige maatregelen het volgende te bevestigen
dat in het gemeentelijk "Dorochow" mijner, die tot het nu gevestigde
dan, nietgevestigde de mijner aangewend door de voornoemde Gemeentelijke
Gemeentelijke Dorochow en de maatregelen het andere gedeelte te bevestigen
hun mijnheid onderen op de naam, door de betrokken mijnbouw
der gemeentelijke Dorochow Gemeentelijke te Kerkrade, Julia te Rijgelsheven
en tevens te Kerkrade, en te s i a g verhoord wegens ongevestigde
contracten is. staking.

Hierdoor zijn de betrokkenen sedert vestiging weder met
gekomen erge ook onder verhoorde middelen van bestand en vermen mij
overigens een getuig voor de openbare orde en rust in het mijnbouw mijn-
bedrijf althans is het niet dwarsliggend dat door de nu ingetrokken maatregelen
de openbare orde en rust in het mijnbedrijf niet kunnen worden verstoord.

De telefonische overleg van bevestiging, heb ik op
drecht gegeven twaalf der stakende Polen aan te houden en ter fine van
verwijdering uit Nederland als present op het nu overbrenge naar
het huis van Dorochow te Dorochow. Een en ander gemeentelijke bevestiging
dag contracten 13 uur, heeft Hoofdingenieur Kerk die bij de aanbeveling
gaf de leiding had een laatste verzoek had gedaan en de stakers te hou-
gen hun arbeid weder op te nemen.

De mijnwerkers zijn gemiddeld:

- X / | 1. Jan S o k e l o w s k i, geb. te Trawnika, 3.1.1921, ongehuwd, mijnwer-
ker, werkzaam op de Granje Gemeentelijke II te Schenberg;
- X / | 2. Edmund S l e d z i k, geb. te Walej(Pol.) 5.9.1920, ongehuwd, mijnwer-
ker, werkzaam op de mijn Julia te Rijgelsheven;
- X / | 3. Stefan S k r y n s k i, geb. te Kaniya, 3.9.1925, ongehuwd, mijnwerker,
werkzaam op de mijn Julia te Rijgelsheven;
- X / | 4. Franciszek S o r s k i, geb. te Piszczon(Pol.) 6.12.1926, ongehuwd mijn-
werker, werkzaam op de mijn Julia te Rijgelsheven;
- X / | 5. Jan S i k o r s k i, geb. te Kielec(Pol.) 22.5.1925, ongehuwd, mijnwerker,
werkzaam op de mijn Julia te Rijgelsheven;

Vervolgblad 1 geheimschrijven no.2785 dd.30.4.1951 betr.staking Poolse
mijnwerkers verblijvende in het gezellenhuis "Berenbos" te Kerkrade.

- X | 6. Ignacy K o n a t, geb. te Kruplia 21.6.1921, ongehuwd mijnwerker,
werkmans op de mijn Julia te Rijgelsheven;
- X | 7. Jozef J a j e s z a k, geb. te Kobylniki, 5.12.1918, ong.mijnwerker,
werkmans op de mijn Julia te Rijgelsheven;
- X | 8. Antoni W a s i u k, geb. te Ostrowki, 9.9.1923, ong.mijnwerker,
werkmans op de mijn Julia te Rijgelsheven;
- X | 9. Leon P o r a b s k i, geb. te Brwinia, 9.3.1926, ong.mijnwerker,
werkmans op de mijn Julia te Rijgelsheven;
- X | 10. Jan F r e j a n, geb. te Pnin(Pol.) 15.7.1927, ong. mijnwerker,
werkmans op de mijn Julia te Rijgelsheven;
- X | 11. Jozef T o m e s y k, geb. te Haarlem, 15.8.1930, ong.mijnwerker,
werkmans op de mijn Julia te Rijgelsheven en
- X | 12. Stefan K o s i e r, geb. te Baranowka, 28.3.1924, ong. mijnwerker,
werkmans op de mijn Graafje Nassau II te Schaesberg.

Een afschrift van de betreffende requisiets tot in-
schatting als present in het Huis van Bewaring te Maastricht, gaat te
Over informatie hierbij.

De overige stakers aan wie concessie is gedaan dat zij
zijn aangehouden en het terrein van het gezellenhuis "Berenbos" niet mogen
verlaten, zullen tot morgen, in afwachting van weder in overleg met U
te nemen beslissingen, onder politiebewaking staan.

Bij het optreden tegen de stakers waarbij werd concessie-
toerd door de mijnpolitie der Democratische Rijks afdier, hebben zich niet de
minste onregeligheden voorgedaan.

Gelet op verzoeken om mijn U te verzoeken om te willen bevestigen dat gezonde personen, die als present
in het Huis v. Bewaring te Maastricht worden ingeleverd, uit Nederland
worden verwijderd.

Konselfde bericht heb ik doen toekomen - in afschrift -
aan de heere Commissaris der Koningin i.d. Provincie Limburg dtv de
heer Burgemeester van Kerkrade; Officier van Justitie te Maastricht; als-
mede aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag.

Ten slotte moge ik U berichten, dat naar mij thans wordt
medegedeeld, de aangehouden gezonde onder no. 3 Stefan S k r s y n s k i,
gehuwd is met een Nederlandse vrouw afdier woonachtig.

Met het verdere verloop dezer aangelegenheid zal ik
U te dien zake op de hoogte houden.

De Commissaris van Politie,

get. A.Geeraedts.

A.Geeraedts.

Voor eensluidend afschrift gezonden aan de Heren:

1. Commissaris der Koningin i.d. Provincie Limburg dtv. de heer
Burgemeester van Kerkrade;
2. Officier van Justitie te Maastricht;
3. Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag.

Kerkrade, 30 April 1951.
De Commissaris van Politie,

A.Geeraedts.

108027

COMMISSARIAAT VAN POLITIE - KERKRADE

Telefoon No. 2345

(Men gelieve bij het antwoord het kenmerk, de dagtekening en het onderwerp van dit schrijven te vermelden)

6.411	3.11
17.4-09 230	
27 APR. 1951	
ACD/108223	

AAN :

de heren:

1. Procureur-Generaal, fgl. Directeur van Politie te Den Haag;
2. Commissaris der Koningin in de Prov. Limburg dtv de heer Burgemeester van Kerkrade;
3. Officier van Justitie te Maastricht;
4. Binnenlandse Veiligheidsdienst Den Haag.

Schubbed is vermetig

OP KAART
ACD/20
DATE 27/4/51
PAR: C.H.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

KERKRADE.

Onderwerp

La. no. 2785
Gehain.

Datum

26 April 1951.

Bijlagen:

Staking onder de Poelen mijn-
werkers verblijvende in het
gewelkenhuis "Berenbos" te
Kerkrade.

Co 108027

Ten gevolge op mijn ambtsbericht van 25 April 1951 no. 2785 Gehain en het daaropvolgende bericht van 24 April 1951 no. 2785 Gehain betreffende de terzijde genoemde aangelegenheid, heb ik de eer u het volgende te berichten.

Vanaf gisteravond omstreeks 15 uur tot 17,15 uur en van 19,30 uur tot omstreeks 20,15 uur heeft de commissie Stichting Gewelkenhuis Berenbos zich bezig gehouden met het onderzoeken van de klachten door de stakende Poelen mijnwerkers ingebracht tegen de chef-kok in hoofdzaak en het overig keukenpersoneel in het algemeen.

Naar het schijnt een het onderzoek uitgewezen hebben dat van de zijde van de chef kok wel tekeningen zijn gepleegd doch dat deze niet van die importantie waren en het geuite ontzag van deze man te rechtvaardigen. Door de commissie werd dan ook nog geen beslissing in die geest genomen.

Hedenavond werd door een gewone Poelen luitenant die als talk verbonden is aan het gewelkenhuis, aan de stakers de mededeling gedaan dat zij, indien zij hedenavond niet gingen werken gevaar liepen te worden ontelagen. Hedenavond is evenwel niemand van de stakenden gaan werken.

Blijken ontvangen inlichtingen van bevoegde ambtenaren der betrokken steenkolenmijnen was tot 16 uur hedenavond nog geen beslissing genomen omtrent het verlossen van eventueel ontzag aan de stakende Poelen. Wel liet men doorschouwen dat men erop rekende dat de stakenden morgen - morgen is het loondag op de mijnen - hun arbeid wel zouden hervatten.

De Commissaris van Politie,

A. Goeracits.

108027
COMMISSARIAAT VAN POLITIE - KERKRADE

Telefoon No. 2345

(Men gelieve bij het antwoord het kenmerk, de dagtekening en het onderwerp van dit schrijven te vermelden)

6.411 3.11
07.4-51 23.D
26 APR. 1951
ACD/108027

AAN

OP KAART
ACD/46
DAT: 26-51
PAR: C.D.

- de heren: *Schubbed in verduyde*
1. Procureur-Generaal, fgd. Directeur v. Politie te 's-Hertogenbosch;
 2. Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg te Maastricht dtv. de heer Burgemeester van Kerkrade;
 3. Officier van Justitie te Maastricht;
 4. Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

KERKRADE,

La. no. 2785

Datum 25 April 1951.

Gehin.

Onderwerp

Staking onder de Poolse mijnwerkers verblijvende in het gesellenhuis "Berenbos" te Kerkrade.

Bijlagen:

Co 108027

Ten gevolge op mijn ambtsbericht van 24 April 1951 no. 2785 Gehin betreffende de terzijde genoemde aangelegenheid, heb ik de eer U het volgende te berichten.

Hedenvrijdag werd door de Stichting Gesellenhuis Berenbos, zijnde een commissie bestaande uit 3 leden van het bestuur der Stichting, wederom contact opgenomen met de stakende Poolse mijnwerkers. Het doel was om de stakers een voor een voor de commissie te laten verschijnen en hun te wijzen op de consequenties die aan een voortgezet staken voor hun verbonden waren. Nadat de commissie aan 3 stakende mijnwerkers mededeling had gedaan van de consequenties verboden aan voortgezette staking, verscheen de 4e en volgende niet meer. Er bleef de commissie nu niets anders meer over dan proberen te onderhandelen met de gisteren gevormde commissie van vertrouwensmannen uit de stakende Polen. Deze commissie bestaat uit Hajna, A r n v a i a, geb. 1.7.1926 te Urdla, Estlander, werkzaam op de Demanda-lu steenkolenmijn; Andreas L i s geb. 23.11.1923 te Dobica, Pool, werkzaam op de steenkolenmijn Julia te Kijelshevan en Stefan K e s i o r, geb. 28.3.1924 te Baranowa, Pool, werkzaam op de steenkolenmijn Oranje Nassau II te Schaesberg. Nadat de leden van de commissie van vertrouwensmannen eveneens op de consequenties verboden aan een verder staken was gewezen en de toezegging was gedaan dat de aangelegenheid voor wat de klachten tegen de chef-kok betref binnen veertien dagen zouden worden onderzocht, bleven zij weigeren en het werk hedenmiddag te hervatten.

Hierna stelde de commissie van de Stichting Gesellenhuis Berenbos voor dat allen met uitzondering van de delegatie van vertrouwensmannen zouden gaan werken waarna de ingebrachte klachten tegen de chef-kok hedenmiddag zouden worden behandeld met genoemde delegatie. Ook dit weigerde de delegatie daar zij meende wanneer de onderhandelingen niet gunstig weer de stakenden zouden verlopen, zij hiervan de schuld zouden krijgen.

Zonder dat een der stakenden het werk hervatte zijn hedenmiddag omstreeks 15 uur opnieuw besprekingen begonnen tussen de commissie van de Stichting en de delegatie van vertrouwensmannen van de stakenden, betreffende de tegen de chef-kok ingediende klachten.

Voor zover in kunnen worden nagegaan is door de betreffende Directies der mijnen waar de stakende Polen werkzaam zijn, nog geen definitief besluit genomen omtrent het verlenen van ontslag aan de stakenden wegens ongemotiveerd verzuim gedurende drie achtereenvolgende dagen. Het betreft hier de Directies der mijnen Oranje Nassau II, Laura en Vereniging (Julia)

File 108027 X1

vervolg schrijven 1 van nr. 2785 G. hein. Staking Poolse mijnarbeiders.

te Kijelshoven en Domaniale te Kerkrade waar respectievelijk werken
19, 22 en 5 der stakende Polen.

Uit uitlatingen van de zijde van de drie betrokken mijnen kan
men concluderen dat de directies van de Domaniale en O.N.II voornemens
zijn de stakende te ontslaan terwijl de directie van de Julia twijfelt
en tot deze maatregel over te gaan in verband met het vooral op deze steen-
kolennijn bestaande tekort aan ondergrondse arbeidskrachten.

De Commissaris van Politie,

A. Geurts.

NOTA

bergen by 108027

*Pls. Hoop Pvdv
Mr. van Maanen } + k.*

Aan: H.C

Van: CVV I

Betr.: Stakende Poolse Mijnwerkers.

Volgens een telefonische mededeling op 1.5.51 van de Mijnpolitie heeft de staking onder de Polen zich als volgt toegedragen.

De stakende Polen, een 60 man, waren niet werkzaam bij het Staatsmijnbedrijf. Zij waren in dienst van de particuliere mijnen: de Laura en Vereniging de Dominiale de Oranje Nassau.

De drie mijnen hebben gezamenlijk een stichting in het leven geroepen om het gezellenhuis, waarin deze Polen zijn ondergebracht, te beheren. In de stichting is onderling onenigheid, want de Dominiale en de Oranje Nassau hebben arbeiders genoeg en geen belang bij de Polen; de Laura daarentegen heeft een constant gebrek aan arbeiders. Doordat er vorige Maandag, 23.4.51., een kwestie over het eten ontstond, wilden een 60-tal Polen niet meer gaan werken. Volgens de Mijnpolitie was dit slechts een motief, maar het eigenlijk motief was waarschijnlijk, dat het mooi weer was en ze liever in de zon lagen te luieren dan ondergronds te gaan werken.

Daar het conflict niet door praten opgelost kon worden, heeft men de hulp ingeroepen van de Mijnpolitie. Deze heeft met de Polen gesproken, maar tot een oplossing kwam men niet. De mijnpolitie heeft zich in verbinding gesteld met de P.G. in verband met het eventuele ontslag van de stakers.

Indien n.l. 3 dagen moedwillig door een mijnwerker verzuid wordt, kan op grond van het CAD de mijnwerker ontslagen worden. In dit geval werd reeds 6 dagen gestaakt, dus was er reden genoeg voor ontslag. Wanneer deze Polen werden ontslagen, dan zouden zij tevens het gezellenhuis "Berenbos" te Kerkrade moeten verlaten en zouden zij zonder werk zijn en zonder vaste woon- en verblijfplaats. Het gevolg hiervan zou zijn, dat zij als ongewenst vreemdeling het land moesten verlaten en voorlopig ingesloten dienden te worden. Gezien de moeilijkheden op dit gebied zag de P.G. hier niets in. MERKUS (Hoofd Mijnpolitie) is daarop weer naar de Polen gegaan en heeft 12 raddraaiers gearresteerd en ingesloten. Na een paar uur waren 10 reeds genegen om aan het werk te gaan.

Hij dacht, dat vanmiddag (1 Mei) weer alle Polen aan het werk zouden zijn.

Van enige politieke activiteit bij deze staking is niet gebleken.

Een rapport van de Mijnpolitie komt nog.

1 Mei 1951

CVV *[Handwritten Signature]*

*kwantiteit
niet berekend*

4/5

*jean ke.
2-5-51.
HVD ehm.*

*pl. H. W.D. Blijftaan in dit rapport
door u gelyken. CVV I vraagt dit
Co. Frank, hi. moet hiervan af ken.
nie worden HA 1/51. 20/5/51*

b. 411 ^{3.11}
01.4-09.238

COMMISSARIAAT VAN POLITIE - KERKRADE

Telefoon No. 2345

25 APR. 1951

ACD/108017

(Men gelieve bij het antwoord het kenmerk, de dagtekening en het onderwerp van dit schrijven te vermelden)

AAN de heren: *Schubblad is vernietigd*

1. Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te 's-Hertogenbosch;
2. Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg te Maastricht dtv de Heer Burgemeester van Kerkrade;
3. Officier van Justitie te Maastricht;
4. Binnenlandse Veiligheidsdienst te Den Haag.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

KERKRADE,

L.n. 2785.

Datum 24 April 1951.

Onderwerp Staking onder de poolse
Bijlagen: mijnwerkers verblijvende
in het gezellenhuis "Berenbos"
te Kerkrade.

Geheim.

Hedenvoormiddag omstreeks 10.10 uur bereikte mij van de chef der Domaniale Mijnpolitie alhier de mededeling, dat de polen-mijnwerkers, verblijvende in het gezellenhuis "Berenbos" te Kerkrade, sinds Maandag, 23 April 1951, bij het begin van de middagploeg, in staking waren gegaan omdat naar hun zeggen het middageten die middag te gezouten was geweest tengevolge waarvan zij bij hun werkzaamheden in het ondergronds bedrijf op de mijn, te veel dorst zouden krijgen. Verder deelde genoemde chef mijnpolitie dhr. Muris mede, dat de Commissie Stichting Gezellenhuis Berenbos, op 24 April 1951, des voormiddags, in het gezellenhuis Berenbos zou verschijnen om te trachten in het ontstane conflict regeland op te treden en de stakers te bewegen het werk wederom te hervatten.

Naar aanleiding van vorenstaande mededeling heb ik een onderzoek doen instellen waarbij het volgende mocht blijken.

In het gezellenhuis Berenbos alhier verblijven momenteel 95 personen, waarvan 70 van Poolse nationaliteit die indertijd in D.P. kampen in Duitsland werden geworven voor de Limburgse mijnindustrie en 25 personen van Nederlandse resp. zonder nationaliteit. Onder deze laatste bevinden zich pl.m. 10 politieke delinquenten die na expiratie van hun straf in het mijnbedrijf werkzaam bleven. Deze personen betalen voor kost en inwoning fl. 2.- per dag.

De personen van Poolse nationaliteit ~~werkend~~ hoofdzak in de ondergrondse werken van de steenkolenmijnen Oranje Nassau te Heerlen en Julia te Eygelshoven terwijl de overigen werkzaam zijn op de Domaniale Mijn alhier en de Staatsmijn Wilhelmina. De Polen worden per bus naar hun werk gebracht. De overigen gaan op eigen gelegenheid.

Gisterenmiddag, na het middageten waren het in hoofdzaak de Polen die klachten uitten over het eten, met name zou dit te verzouten zijn geweest. Daar zij naar hun zeggen reeds eerder klachten over de kwaliteit van het eten en de verzorging daarvan hadden geuit en hieraan geen gehoor was gegeven, weigerden zij te gaan werken alvorens het gehele keukenpersoneel met inbegrip van de chef-kok, en de huismees-ter zouden zijn ontslagen. Tevens werd door hun als eis gesteld beta-ling van de verzuimde dienst op Maandag 24.4.1951.

Hedenmiddag is door de commissie bovengenoemd bemiddeld in het gerezen conflict. Het resultaat is geweest dat de Polen ten slotte bleven vasthouden aan hun eis tot ontslag van de chef-kok ingaande 1 Mei 1951. Voor de verzuimdienst werd hun een dag verlof zonder behoud van loon toegezegd. De eisen: ontslag van de huismeester en het overig keuken personeel lieten zij vallen.

Daar meerbedoelde commissie geen toezegging wenste te doen mbt het ontslag van de chef-kok, hebben de Polen heden namiddag het werk nog niet hervat. Zij vonden het goed, dat de Nederlanders, waarvan enkele in de gisteren ontstane verwarring, eveneens in staking waren gegaan, heden wederom hun werk zouden opnemen zulks omdat deze (de Nederlanders) volgens hun in een andere positie verkeerden en wel meer speciaal in verband met hun gezinsomstandigheden.

De Nederlanders hebben heden normaal hun werkzaamheden hervat. Onregelmatigheden hebben zich tot nu toe niet voorgedaan. Er is niet mogen blijken dat de staking moet worden toegeschreven aan politieke overwegingen. Evenmin is kunnen blijken van enige leiding bij de staking.

Naar is vernomen stelt de bedrijfsingenieur der mijnen Julia en Oranje Nassau Mijnen zich op het standpunt dat de stakers zullen worden ontslagen wanneer zij niet binnen drie dagen hun werk hebben hervat.

Met het verdere verloop dezer aangelegenheid zal ik U op de hoogte houden.

De Commissaris van Politie,

A.Geeraedts.

UITTREKSEL

Voor OD 209² Naam Wilde stakingen
Origineel in OD 349 Naam Maandrapporten Limburg
Volg nr. Ag. nr. 45576 Aard van het stuk Politiek maandrapport
Afz. R.P. Maastricht Datum 8.9.48

Naar uit de terzake ingekomen rapporten van de groepscommandanten is kunnen komen vast te staan, werden voor zover dezerzijds kon worden vastgesteld, in de afgelopen rapportperiode geen politieke vergaderingen of bijeenkomsten met een politiek karakter in mijn o.h. District gehouden, noch werd speciale activiteit of propaganda van extremistische zijde vastgesteld.

De stemming onder de bevolking is, de tijdsomstandigheden in aanmerking genomen, in het algemeen als rustig aan te merken.

De op 5 Augustus j.l. door een 136 tal Poolse mijnwerkers op de mijn Julia gehouden staking, in verband met een geschil over extra rantsoenen, verliep rustig.

Op 7 Aug. hervatten allen wederom het werk en er behoefde geen enkele politionele maatregel te worden genomen.

De grote financiële en economische moeilijkheden waarvoor het gros der burgerbevolking zich ziet geplaatst, scheidt nog steeds een sfeer van nerveuze spanning, waarmede gemakkelijk een zekere praedispositie der bevolking t.a.z. van eventueel t.z.t. te ontketenen extremistische propaganda kan resulteren, een factor waarmee rekening te houden is.

De contacten met de Mijnpolitie gaven geen aanleiding tot het maken van bijzondere opmerkingen.

Uitgetrokken door H.d.G. Afd./Sectie ACD.4. Datum 28.9.48.

Nogmaals de houding A.B.W.M.

In het mijnconflict

Een antwoord aan G. R. Kolijn

Het is nodig, bij het door de heer Kolijn ingezonden artikel enige opmerkingen te maken.

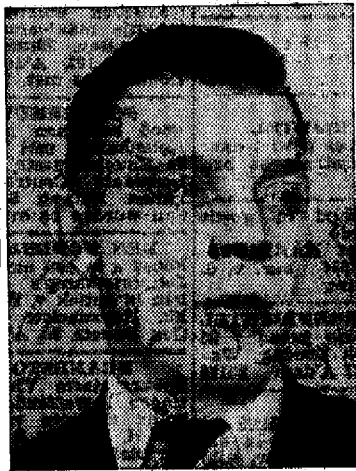
De heer Kolijn is van mening, dat de schuld van het verloop van de staking volledig te wijten is aan de houding van de Uniebonden en hij wijst alle verantwoordelijkheid daarvoor af, als van onze kant ook critiek gebracht wordt op de houding van de A.B.W.M.

Wij willen het hier nogmaals herhalen, de hoofdschuldigen zijn onvrijden de hoofdbesturen van de z.g. Uniebonden. Hierover behoeft en zal vermoedelijk tussen de heer Kolijn en ons geen verschil van mening bestaan. Wij hebben in het vorige artikel voor ieder die goed gelezen heeft daaromtrent geen twijfel gelaten. Maar dat neemt niet weg dat het volgens ons niet aangaat als H.B., let wel het gehele H.B. van de Alg. Bond, zich achter de houding van de besturen der Uniebonden te verschuilen en net als Pilatus de handen in onschuld te wassen.

Waar het om gaat

Waar draait de zaak om? Wij hebben in ons artikel van 7 Augustus j.l. o.a. geschreven:

„Doch het hoofdbestuur van de A.B.W.M. had een andere taak dan de Uniebonden. Niet de arbeiders als minderjarige kinderen die de wet voorschrijven wat zij wel en wat zij niet mogen doen, zich onvoorwaardelijk achter ieder stuk strijd stellen, dat tegen het beruchte jaagsysteem losbrak. Dat was en is de contentie van de oproep, die is uitgegaan van de A.B.W.M. en waarin de mijnwerkers vertrouwen hebben gesteld.”

JAAP BRANDENBURG

Tegen deze opvatting heeft de heer Kolijn grote bezwaren. Het is mij echter niet duidelijk waarop deze bezwaren steunen. Na het schrijven van het artikel op 7 Aug. j.l. is ons een manifest in handen gekomen, dat uitgegeven is door de Alg. Bond vóór de staking op de O.N. II. Dit manifest was en is ongetwijfeld aan de heer Kolijn bekend en wij vragen ons af hoe hij, bekend zijnde met de uitgave van de inhoud van dat manifest tot het schrijven van een artikel kan komen zoals wij van hem ontvingen en dat wij in ons blad opnamen.

De ruimte in onze krant is te beperkt om het gehele manifest op te nemen maar nuttig zou het ongetwijfeld zijn. Wij moeten ons nu echter tot de meest sprekende delen bepalen. De inhoud komt in het kort hierop neer: Er wordt vastgesteld dat de onderhandelin-

punt in dit probleem. Het is niet aanvaardbaar en alle medewerking hiëraan moet door mijnwerkers worden geweigerd.

Mijnwerkers, laat u niet misbruiken voor enkele zilverlingen om daarmee een systeem te steunen dat over enkele jaren een groep afgebeulde arbeiders als resultaat zal opleveren.

Alle geconferereer over het tegengaan van bezwaren of misbruiken, is in wezen het aanvaarden van dit heilloze systeem.

Dit zou leiden tot de opvatting bij de directies, dat langs de weg van deze B.O. zij hun zin op wettelijk gedekte manier kunnen doordrijven.

Men stelt het voor alsof het Beheer of de Beheerder hier schuld aan heeft. Vrienden, laat u niet afleiden. Wij zeggen tot u, dat als het Beheer weg is, dan hebben wij van de dan aan het woord zijnde Directies geen andere houding te verwachten. Het verleden leerde ons dit met bittere ervaringen.”

Ziehier een uitspraak van het H.B. van de Alg. Bond die niet voor tweeërlei uitleg vatbaar is. Het staat hier zwart op wit en wij willen er onmiddellijk aan toevoegen, het is een juist standpunt. Er is geen andere weg mogelijk en in dit manifest wordt nog eens nadrukkelijk onderstreept datgene, wat ook wij hebben vastgesteld, nl. dat men

van de Uniebonden geen strijd tegen het pijleracckoord moet verwachten. Daarom was het volgens ons volkomen juist toen wij 7 Aug. j.l. schreven:

„Daarom hadden de mijnwerkers van de O.N. II niet alleen het recht, maar zij beschouwden het als hun plicht daartegen te strijden. Dat de Uniebonden hun beloften in deze ook weer niet zouden nakomen, behoeft ons niet te verwonderen. Doch het Hoofdbestuur van de A.B.W.M. had een andere taak dan de Uniebonden.”

Waar komt de steun vandaan?

Zo zijn de feiten en niet anders. De heer Kolijn vraagt aan de schrijver van het artikel of deze wil vertellen waar de bedragen vandaan moeten komen die nodig zouden zijn geweest indien de A.B.W.M. tot de algemene staking had opgeroepen. In ons artikel is geen enkele maal beweerd, dat zulks had moeten geschieden. Nodig was en

DOSS. No.:
CMT.: *Waark. H*
DATUM: *21-8-48*
PAR.:

00
209

in het mijnbedrijf nooit van lange duur kan zijn. Het argument is dan ook zeer zwak, want de A.B.W.M. heeft toch ook de 24-uursstaking geïntroduceerd in 1946. Ook hieraan waren voor de mijnwerkers financiële consequenties verbonden. Maar toch was het parool volkomen juist en het is zeker een van de belangrijkste verdiensten van de A.B.W.M. en zijn H.B. dat zij, ook alleen staande, de arbeiders op deze wijze in strijd hebben gebracht voor hun belangen.

is de strijd tegen het pijler-accord met groepsindeling. En indien zulks een algemene staking tot gevolg gehad zou hebben dan was het de plicht geweest van de A.B.W.M. deze te aanvaarden en daar leiding aan te geven. Dat was en is zij verplicht als werkelijke arbeidersorganisatie. Dat was en is zij verplicht in verband met haar standpunt van 31 Mei van dit jaar en mede in verband met het standpunt, neergelegd in het manifest hierboven door ons geciteerd. De heer Koliijn zegt dat hij dertig jaar meeloopt in de arbeidersbeweging en wij willen dat direct aannemen en het respecteren, maar dan moet hij ook weten dat de strijd van de arbeiders niet gevoerd kan worden zonder offers en dan kan hij ook weten dat eventueel een algemene staking

Uit het gehele artikel van de heer Koliijn spreekt een gebrek aan vertrouwen in de arbeiders, waar door hij en de overige leden van het H.B. in dit gehele conflict een weifelmoedige en een tweeslachtige houding hebben aangenomen, die niet ten goede is gekomen aan het resultaat van dit stuk strijd.

Over- of onderschatting?

In het artikel van de heer K. wordt mij een overschatting van de strijdwill der mijnwerkers in de schoenen geschoven. Ik zou echter willen vragen: Is niet juist van een onderschatting van deze strijdwill bij de leiding der A.B.W.M. sprake geweest? De heer Koliijn geeft zelf toe, dat deze leiding door de kompels van de Oranje Nassau II voor een vel-

Toch, ondanks dit grote ongerief voor het publiek, konden tramstakers in enkele dagen tijd ongeveer 30.000 gulden als steun inzamelen, hoofdzakelijk in Den Haag en het staat onbetwistbaar vast, dat, indien de mijnwerkers een beroep doen op de arbeiders en andere werkers in ons land, men aan het goede resultaat niet behoort te twijfelen.

Daarvoor hebben de mijnwerkers, juist omdat zij een belangrijke rol vervuld hebben in de afgelopen jaren, zich de grote sympathie van het werkende volk van Nederland veroverd. Waar het op aankomt is durf en vertrouwen, en een juist inzicht in de verhoudingen van het moment. En dat laatste heeft het H.B. van de A.B.W.M. tijdens het conflict op de O.N. II in onvoldoende mate aan de dag gelegd.

J. BRANDENBURG.

Hierbij plaatsen wij het antwoord van pg. J. Brandenburg op het ingezonden artikel, dat wij Donderdag j.l. in ons blad opnamen.

dingen feit werd gesteld en dat ze er toen pas achter is gaan staan. Is het dan geen tijd om vast te stellen, dat men in feite achter het initiatief der mijnwerkers is aan komen lopen? Was het niet de taak van de A.B.W.M. geweest van de stemming der betrokken arbeiders op de hoogte te zijn en vooraf aan de te verwachten strijd leiding te geven?

Verder zegt de heer K., dat alle besluiten de goedkeuring van het hoofdbestuur hadden. Daaraan twijfelen wij niet. Maar is het niet zo, dat deze besluiten vóór alles de goedkeuring van de leden behoeven?

De strijd van de havenarbeiders in Rotterdam en Amsterdam in het voorjaar van 1946 kan men niet met die der kompels gelijkstellen. Toen hadden de arbeiders en het overige deel van het Nederlandse volk nog te weinig ervaring en was het mogelijk door de regering en de leiding van de Uniebonden, deze arbeiders in de ogen van de grote meerderheid van ons volk in kwaad daglicht te stellen. Maar thans staat de zaak geheel anders. Nu weet iedere arbeider wat voor vlees hij in de kuip heeft. De staking van de H.T.M.-arbeiders in Den Haag heeft dat overduidelijk bewezen.

De heer Koliijn meent, dat ook dit geen maatstaf voor de mijnstreek is, maar deze mening is absoluut onjuist. Natuurlijk zijn de mijnen van vitaal belang dan de Haagse tram. Maar toch wil vier dagen lang geen tram in Den Haag ook wat zeggen. Alles te moeten lopen.

Houding van de A.B.W.M. in het mijnconflict

Een antwoord aan J. Brandenburg

DE heer J. Brandenburg heeft het zijn plicht geacht, om in De Waarheid van 7 Augustus de houding van de A.B.W.M. inzake het laatste conflict op de O.N. II onder de loupe te nemen. Voornamelijk richt hij zijn critiek op de circulaire, die aan alle mijnen werd uitgegeven en waarin de A.B.W.M. voorlichting geeft aan de mijnwerkers over het stakingsconflict. Over de houding van de Uniebestuurders, die veel beloften maar niets anders deden dan leugen en laster uitbazunen aan het adres van de A.B.W.M., is hij het volkomen met ons eens.

Maar als Brandenburg het heeft over de kool en de gelt, die de A.B.W.M. in dit conflict heeft willen sparen, dan zijn wij het met hem niet eens.

De A.B.W.M. heeft niets te sparen gehad, maar heeft alles gegeven wat hij bezat, zowel moreel als financieel. De besluiten welke hij nam hadden de volledige goedkeuring van alle H.B.-leden en het volledige H.B. draagt dan ook de verantwoording voor de draagwijdte van dit stakingsconflict.

Met de circulaire die aan de leden en bestuurders was gericht en waarin het H.B. de bovengronders van de O.N. II aanmaant normaal het werk te blijven verrichten en alle mijnwerkers oproept de komende dagen kalm en nuchter tegemoet te zien en zich niet te laten opdrassen door onverantwoordelijke lieden, heeft de A.B.W.M. getoond, dat hij met beide voeten op de grond is blijven staan.

Moest algemene staking geproclameerd worden?

Gezeld eens, dat het anders was geweest en de A.B.W.M. had een algemene staking voor de mijnstreek geproclameerd. Laten we eens afgaan op het aantal en dat dertig duizend mijnwerkers hieraan hadden gehoor gegeven. Een stakingsuitkering van gemiddeld vijf gulden per dag per persoon zou nodig zijn geweest. Dit zou dan een bedrag hebben uitgemaakt van 150.000 gulden per dag. Vertel eens, waarde Brandenburg waar een dergelijk bedrag vandaan had moeten komen. Of meent gij, dat de mijnwerkers nog over zoveel financiële reserves beschikken, dat zij zonder financiële hulp de strijd konden opnemen? Iedere strijd eist financiële offers, maar er zijn grenzen. We zouden er over kunnen discussiëren of een algemene staking van de mijnwerkers een einde zou kunnen maken aan het groepsaccord. Naar mijn mening is dit niet het geval, omdat hier de mijnwerkers vechten tegen een vijand, waartegen alleen een andere strijdwijze doeltreffend kan zijn. Natuurlijk, zonder betekenis zou een dergelijke staking niet zijn geweest. Ieder protest heeft tenslotte zijn waarde. Doch wellicht herinnert u zich nog de transportstaking in Rotterdam en Amsterdam in 1946, die onder leiding stond van de E.V.C. De uitslag van deze staking is u allicht wel bekend en de arbeiders hebben

daar lering uit kunnen trekken. Nu betref het de kolenpositie van het land en denkt gij, dat nu de kaarten anders op tafel lagen. De reactie zou hiervan onmiddellijk gebruik hebben gemaakt, door de staking in de ogen van het Nederlandse volk te compromitteren. Als gij het punt aanroert, dat de A.B.W.M. de arbeiders niet als minderjarige kinderen de wet moet voorschrijven, wat zij wel en wat zij niet moeten doen, maar zich onvoorwaardelijk moet stellen achter elk stuk strijd, dan dient ge u het volgende te realiseren.

Bezetting aanvaardde systeem niet

TOEN de bedrijfsleiding van de O.N. II op Vrijdagmiddag 16 Juli gelastte, dat in pijler 4a het groepsaccord zou worden doorgevoerd, heeft de bezetting van deze pijler gehoor gegeven aan de oproep van de vier bonden om het systeem niet te aanvaarden. Toen men het toch doorvoerde werd spontaan het werk neergelegd. De vertrouwensmannen van de ondergrondse bezetting

hebben toen Zaterdagmorgen met de bedrijfsleiding besprekingen gevoerd, zonder dat dit een oplossing bracht. De vertrouwensmannen hebben zich daarna op het bondsbureau van de A.B.W.M. vervoegd en daar is hun door de bondsvoorzitter medegedeeld, dat wij het standpunt van de arbeiders volkomen konden begrijpen en dat de A.B.W.M. alles zou doen om het systeem te weren. Maar hier moest toch ook rekening worden gehouden met de R.K. Mijnwerkersbond met zijn 15 duizend leden en de andere met samen duizend leden. De heer Mulder, de tweede voorzitter van de R.K. Mijnwerkersbond, heeft de vertrouwensmannen medegedeeld, dat er 's Maandags een beslissing zou worden genomen. Dit deelde men de vertrouwensmannen 's Zaterdagmiddag luidde hun advies niet anders dan: het systeem aanvaarden!

Hierop heeft de gehele bezetting het werk neergelegd. Toen dus de staking een feit was geworden besloot het H.B. van de A.B.W.M.

Wij ontvingen van de heer Kollijn, hoofdbestuurder van de Algem. Bond van Werkers in het Mijnbedrijf (A.B.W.M.), een artikel dat als antwoord is bedoeld op de critiek, welke p.g. Jaap Brandenburg in ons nummer van 7 Augustus j.l., op de houding van het A.B.W.M.-bestuur gedurende het mijnconflict bracht.

Hierbij plaatsen we het door de heer Kollijn Ingezonden. Over enkele dagen volgt de repliek van p.g. Brandenburg.

In een spoedvergadering zich achter de stakers te plaatsen. Het betrof hier 200 leden van de A.B.W.M. en ongeveer 500 R.K. georganiseerden. Maar let wel, dit was geen staking die door de A.B.W.M. was georganiseerd. Men had in feite het werk neergelegd zonder het H.B. er in te betrekken. Alleen de voorzitter Hamers had gezegd, dat hij het standpunt van de arbeiders op de O.N. II volkomen begreep.

A.B.W.M. werd voor feit gesteld

WIJ werden dus voor het feit gesteld en wij beslisten achter de stakers te gaan staan. We hebben hiermede niet de geit, noch de kool gespaard, maar we hadden wel rekening te houden met het feit, dat we alleen stonden en dat de Uniebesturen ons in de rug zouden aanvallen. We hebben hierdoor redenen genoeg om te twijfelen aan de mogelijkheid om alle arbeiders achter ons te krijgen. Heeft de A.B.W.M. hiermede te kennen gegeven, zijn leden als minderjarige kinderen te behandelen? Alle afdelingsbesturen werden ingelicht over de situatie en het was in het belang van de arbeiders gezien Rotterdam en Amsterdam geen avonturen uit deze gelocaliseerde staking te verwachten, maar de gebeurtenissen zakelijk te overzien. En als gij, Brandenburg, betoogt, dat de A.B.W.M. veel goede dingen heeft gedaan in het belang van haar leden en van de kampels in het algemeen, maar dat ge als communist meent, dat de houding van de bond en voornamelijk van het hoofdbestuur ernstige critiek verdient, dan staat het u vrij een dergelijke zienswijze weer te geven. Maar daarmee stelt ge u zelf ook bloot aan critiek, daar wij geen communistische organisatie zijn en de leden van het H.B. het recht opelsen naar democratisch inzicht te handelen en vertrouwen te stellen in de topleiding, die waarachtig niet uit zuigelingen bestaat, zoals o.m. een Uniebestuurder de A.B.W.M. eens heeft betiteld.

Het is echter in een dergelijke voor de arbeiders en voor de bond belangrijke doch moeilijke situatie van belang, dat de eenheid van handelen niet door een teveel aan meningen wordt doorkruist. Hiermede zijn de arbeiders niet gebaat.

Het H.B. van de A.B.W.M. is het niet gemakkelijk gemaakt tijdens deze korte staking, maar het heeft voor alles het hoofd koel gehouden en de toestand zakelijk overzien. Hiermede is juist het vertrouwen in de toekomst gegrondvest, gezien ook het feit, dat vele

leden van de Vakunie zich naar de A.B.W.M. hebben laten overschrijven.

H.T.M. en de mijnen

HET voorbeeld van de Haagse trammannen gaat hier niet geheel op en is geen vingerwijzing voor de mijnstreek. Dat zij eensgezind de strijd aanboden voor lotsverbetering, in dit geval voor loonsverhoging, was volkomen hun goed recht en het verloop van de strijd hebben wij aandachtig gevolgd. Maar de dingen in Den Haag lagen geneel anders. De H.T.M. is zeer zeker geen sleutelpositie als de mijnindustrie. En daar had de stakingsleiding de teugels in handen en was de Uniebestuurder De Later gewoon weggehoond. We kennen niet de fouten van deze persoon, maar daar staat tegenover, dat de houding van het H.B. en van de voorzitter Hamers ongerept is gebleven en we hier de teugels vol-

komen in handen hadden. Als u zegt, dat de Haagse trammannen ongeacht hun politieke of religieuze richting naast elkaar stonden en dat het voor u als een paal boven water staat, dat dit in de mijnstreek ook het geval zou zijn geweest, dan sterkt mij dit in de overtuiging, dat u de dingen in de mijnstreek over het hoofd ziet en dan kon het wel eens zijn, dat de paal boven water een stuk drijf-hout is.

Brandenburg, ondanks uw politieke overtuiging, geef ik u de goede raad, beziet de dingen niet anders dan als ze zijn, weest realistisch in alle opzichten. Want ondanks een halve eeuw van strijd door de vakbeweging, waaraan ook ondergetekende ongeveer dertig jaar zijn aandeel heeft geleefd om het peil van de arbeidersklasse op te voeren, is het bewustzijn van de arbeiders in de mijnstreek nog altijd niet zo als we dat graag zouden willen. Zo lang er echter bezitters en bezitslozen zijn zal de strijd steeds weer opnieuw oplaaien. Laten we strijden en leren in de overtuiging dat eenmaal de mensheid een betere toekomst wacht, waardoor ons leven en onze strijd niet tevergeefs zijn geweest.

G. R. KOLLIJN,
lid H.B. van de A.B.W.M.

209

Houding van de Alg. Bond van Werkers in het Mijnbedrijf

Eenheid en vakbewegingsdemocratie

HET is nodig om na de staking tegen het groepsaccord het gebeuren hierbij te bespreken. Ook de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf (A. B. W. M.) doet zulks in een manifest getiteld:

DE STAKING OP DE O.N. II

Wij willen naast onze eigen visie op het gebeuren ook enige kanttekeningen bij dit manifest maken.

Uniebesturen beloofden... en deden niets.

IN het manifest worden een aantal hartige waarheden aan het adres van de mijnwerkersbonden, de R.K.M.B., de A.N.M.B. en de P.C.M.B. ten beste gegeven. De rol door deze z.g. Uniebonden bij de staking gespeeld wordt op een juiste wijze weergegeven. Wij zijn het met dit standpunt volkomen eens en voor de houding van bedoelde organisaties is dan ook geen enkel paragon aan te voeren. Zij hebben in allerlei mooi klinkende resoluties de mijnwerkers beloofd dat zij het groepsaccord onaanvaardbaar achten en zij zouden tot de laatste ademtocht, om met de woorden van de voorzitter van de R.K. Mijnwerkersbond de heer Dohmen te spreken, hiertegen te veld trekken. Het is dan ook omismkenbaar juist als in het manifest van de A.B.W.M. is vastgesteld:

"Nu ging het om een zaak van het hoogste belang voor de arbeiders n.l. het wezen van het vervloekte jaagsysteem. Nu lieten zij de arbeiders in de steek welke verzet pleegden, door de oproep niet na te komen".

(Bedoeld wordt de oproep van de vier mijnwerkersorganisaties op 31 Mei jl., waarin het groepsaccord als een jaagsysteem wordt gebrandmerkt en als onaanvaardbaar is gewraakt en de artikelen, welke de heer Dohmen bijna dagelijks hierover schreef. Red. De W.)

Minder kunnen wij instemmen met de volgende passage uit het manifest n.l.:

"Het is te begrijpen kameraden dat onze Bond alleenstaande in deze strijd, dit niet vol kan houden, daar van de andere zijde alle pogingen in het werk worden gesteld de staking te breken."

De feiten ten aanzien van handelingen der Uniebonden zijn juist, maar de conclusie van het H.B. van de Alg. Bond, het z.g. "alleenstaand" staat zeker niet sterk.

Hoe was de situatie?

DE houding van de Uniebonden was dat zullen Hamers en de zijnen toch met ons eens zijn, nooit anders dan met de mond mooie radicale woorden belijden, maar in de daad de arbeiders in de rug aanvallen. Zo was het vóór 10 Mei 1940, zo is het na Mei 1945.

Laten wij één feit noemen, dat voor de mijnwerkers het duidelijkste spreekt en wel de 24 uur-staking op 22 October 1946 toen de mijnwerkers voor hun rechtvaardige eisen, hun pensioenen betreffende in strijd gingen.

Was het toen anders? Laat men één feit noemen waarin de Uniebonden anders handelden dan nu bij de staking op de O.N. II. Maar vast staat dat de Alg.

Bond wel alléén het parool gaf voor de 24 uur-staking, maar zij stond niet alléén want de arbeiders volgden in overgrote meerderheid het parool van de Alg. Bond op, ondanks de sabotage van de besturen der Uniebonden.

Is de houding en opvatting van de arbeiders sindsdien veranderd? Neen! De mijnwerkers waren en zijn bereid voor hun rechten te strijden, dat hebben de kampels van de O.N. II opnieuw bewezen. Het staat volgens ons onomstotelijk vast dat indien het hoofdbestuur van de A.B.W.M. een juiste houding niet aangenoemen, indien het beter de situatie had begrepen, zij niet alléén handelen bestaan zoals zij in hun manifest vaststellen.

De stemming onder de mijnwerkers van de andere mijnen was goed. Zij hebben gewacht op het juiste parool van de Alg. Bond. Zij wisten bijvoorbeeld dat de andere bonden niets zouden doen wat in het belang van de mijnwerkers is. In dit laatste bestond geen vertrouwen. Wel was het vertrouwen in de houding van de Alg. Bond aanwezig. Er is geen reden om te schrijven van alléén staan.

Circulaire van de A.B.W.M.

HET hoofdbestuur van de A.B.W.M. heeft een circulaire aan de leden en afd. besturen gericht, waarin o.a. aan de mijnwerkers gezegd werd:

"Vervolgens mogen de bovengrondse arbeiders van de O.N. II het werk niet neerleggen en wordt hun aangeraden het werk normaal te blijven verrichten.

Het roept alle mijnwerkers op kalm en nuchter de komende dagen tegemoet te zien en zich niet te laten opdrainen door onverantwoordelijke leden.

De A.B.W.M. stelt nadrukkelijk vast, dat de bezetting der andere mijnen onder geen enkele voorwaarde het werk mag neerleggen, en zegt toe, alles in het werk te stellen dit conflict, hetwelk nu op de O.N. II ligt, tot een oplossing te brengen."

MET welk recht neemt het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf een dergelijk besluit? Dat de besturen van de Uniebonden, dat Dohmen en c.s. met dergelijke bevelen werken is alom bekend. Deze heren, die geen enkel vertrouwen meer bij de arbeiders bezitten, willen op deze wijze hun z.g. gezag laten gelden.

Deze heren houden geen rekening met de rechten van de leden en vertrappen de democratie die in de Vakbonden aanwezig behoort te zijn.

Hetzelfde geldt voor de Directie van de mijnen. De circulaire hierboven genoemd was verklaarbaar geweest als deze uitgegaan was van de Directie. Van die zijde zijn de arbeiders gewend circulaire of bekendmakingen te krijgen, waarin om de andere regel staat: "het is verboden dit of dat" of waarin de mijnwerkers verteld wordt wat zij te doen of te laten hebben.

Wij willen in respect voor het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf niet bij anderen achter blijven.

De Bond en het Hoofdbestuur hebben vele goede dingen gedaan in het belang van zijn leden en van de kampels in het algemeen. Maar desondanks zijn wij communisten van mening, dat de houding van genoemd bestuur ernstige critiek verdient, omdat zijn besluit absoluut onjuist is en bovendien het recht mist een dergelijk besluit te nemen.

Een bestuur van een werkelijke arbeidersorganisatie, en dat is de A.B.W.M. ongetwijfeld, geeft aan haar leden geen bevelen. Hamers

BRAS. No.:
: waark Adam
: 7-8-48

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page.

en de zijnen hadden en hebben geen andere taak dan de wil van de leden, die de bestuursleden gekozen hebben om hun belangen te verdedigen, ten uitvoer te leggen. De wil van deze leden was en is strijd tegen het groepsacckoord, strijd tegen het gehate groepsacckoord. Een dergelijke wijze van leiding geven aan de Bond is in strijd met de rechten van de leden, is verder in strijd met de democratische beginselen, die daar behoren aanwezig te zijn.

De geboorte van de A.B.W.M. is toch juist een gevolg van het feit dat reeds in de vooroorlogse vakbonden geen greintje rekening is gehouden met de rechten van de leden. Toen reeds waren de hoofdbesturen verlangstukken van regering en ondernemers.

Dat is de oorzaak dat de mijnwerkers hun Algemeen Bond tot stand hebben gebracht. Daarom het optreden van het Hoofdbestuur van de Alg. Bond ernstig te laken. Het heeft tot gevolg gehad dat de actie tegen het groepsacckoord minder resultaat heeft gehad dan mogelijk was, daardoor is de positie van de mijnwerkers verzwakt.

De kool en de gelt....

De zaak is dat alle Mijnwerkersbonden, ook de A.B.W.M. zich tegen het groepsacckoord hadden verklaard. Dat is in de oproep van 31 Mei jl. tot uitdrukking gekomen. Maar ondanks dat alles werd het groepsaccoord toch ingevoerd. Daarom hadden de mijnwerkers van de Oranje Nassau II niet alleen het recht, maar zij beschouwden het als hun plicht om daartegen te strijden. Dat de Uniebonden hun beloften in deze ook weer niet zouden nakomen, behoeft ons niet te verwonderen. Doch het hoofdbestuur van de A.B.W.M. had een andere taak dan de Uniebonden.

Niet de arbeiders als minderjarige kinderen de wet voorschrijven, wat zij wel en wat zij niet mogen doen, maar hier in dit geval zich onvoorwaardelijk stellen achter elk stuk strijd dat tegen het beruchte jaagsysteem losbrak. Dat was en is de consequentie van de oproep, die mede uitgegaan is van de A.B.W.M. en waarin de mijnwerkers vertrouwen hebben gesteld. Proberen de gelt en de kool te sparen ligt niemand, ook Hamers en de zijnen niet.

Voorbeeld van de Haagse trammannen

De Haagse trammannen hebben ons dat nog weer eens laten zien. Eensgezind, tegen directie en de besturen van de Uniebonden onder eigen gekozen leiding, dwongen zij de besturen de belangrijkste eisen over te nemen. Ongeacht politieke of godsdienstige overtuiging stonden zij naast elkaar en het staat als een paal boven water, dat zulks ook het geval zou zijn geweest in de mijnstreek, indien men de staking niet gelocaliseerd had en tevens staat het vast dat het resultaat dan groter geweest zou zijn dan nu het geval is.

• Vertrouwen in de toekomst

EEN tweede opmerking moet ons nog van het hart. In het reeds eerder genoemde manifest staat o.a. ook nog:

„Deze staking ging verloren door de twijfelachtige houding van de Vakunie”.

Zeker men kan niet spreken van een overwinning, maar nu is toch de vorige week, dus direct na de staking op de O.N. II het resultaat bekend geworden van de besprekingen rondom het groepsaccoord tussen de Uniebonden en de beheerder van de mijnen. Vaststaat dat alleen reeds de staking op de O.N. II en de angst voor de ontevreden stemming op de andere mijnen, de heren noodzaakt heeft snel een besluit te nemen. Men mag de resultaten van de besprekingen over het groepsaccoord niet te hoog aanslaan, maar een resultaat is het. Zeker de gevaren van het jaagsysteem blijven bestaan, zijn groot en de mijnwerkers moeten en zullen, lerende uit de ervaringen, de strijd tegen het groepsaccoord voortzetten.

De staking op de O.N. II heeft de mijndirecties en de heer Dohmen c.s. hardhandig geleerd dat invoering van een jaagsysteem niet meer zo eenvoudig is als vóór Mei 1940. De mijnwerkers zullen in dit besef verder weten te handelen en indien ook het H.B. van de A.B.W.M. zulks goed beseft, dan bestaat er geen twijfel dat het laatste woord betreffende het groepsaccoord nog niet gesproken is. Wij hebben het volle vertrouwen dat de mijnwerkers de ervaringen opgedaan in dit stuk strijd in de toekomst niet ongebruikt zullen laten.

J. BRANDENBURG.

Verslag uitbetaalde stakingsgelden O.N. II.

Door de A.B.W.M. werd aan 319 stakende arbeiders uitkering verstrekt.

Deze 319 stakende arbeiders kunnen verdeeld worden in 190 gehuwde arbeiders met 298 kinderen, 129 ongehuwde arbeiders.

De stakingsdagen voor gehuwde en ongehuwde arbeiders bedroegen respectievelijk 1037½ en 788 dagen. Totaal 1825½ dag.

Uitkering bedroeg fl. 5.— per dag aan gehuwde en fl. 4.— per dag aan ongehuwde arbeiders.

Aan gehuwde arbeiders werd bovendien een toeslag van 2 gld. per kind bij 6 stakingsdagen verstrekt. Voor iedere dag meer of minder werd dit bedrag met fl. 0.25 vermeerderd of verminderd.

Berekening uitgekeerd bedrag.

1037½ dag à fl. 5.—	fl. 5187.50
788 dag à fl. 4.—	fl. 3152.00

fl. 8339.50

Nabetaalde toeslag	fl. 0.60
--------------------	----------

fl. 8340.10

Terugbetaald door 1 staker wegens verdiend loon tijdens staking

fl. 16.00

fl. 8324.10

Toeslag aan arbeiders met kinderen

fl. 562.00

fl. 8886.10

Ingehouden loonbel.

fl. 199.19

Uitbet. aan arbeiders	fl. 8686.91
-----------------------	-------------

Aan steunbijdragen uit enkele afdelingen werd ontvangen een bedrag van fl. 2187.78½.

Bij beëindiging van de staking werd de steunactie onmiddellijk stopgezet.

GEMEENTE-POLITIE
BRUNSSUM

G e h e i m .

OPGELEGD

No. **doss. U.**

Bijl. **een.**

BRUNSSUM, 28 Juli

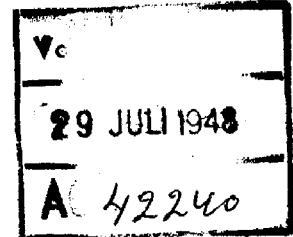
19 48.

Onderwerp **toezending pamflet.**

AAN

het Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

in afschrift aan:
de P.G. te den Bosch.

Bijgaand moge ik U doen toekomen een pamflet getiteld: "De Staking op de O.N. II", welk pamflet door de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf in de gemeente Brunssum werd verspreid.
typ:e.m.
coll:

De Inspecteur van Politie,

[Handwritten signature]

DE STAKING OP DE O.N.II

MIJNWERKERS!

Maandag 19 Juli ging de ondergrondse bezetting van de Mijn O.N.II in staking, tegen het pijleraccord met groepsindeling en extra beloning. De A.B.W.M. stelde zich achter haar stakende leden, daar deze staking volgens onze opvatting een gevolg geven was der mijnwerkers aan de oproep door de 4 mijnwerkersorganisaties op 31 Mei jl., waarin zij **gezamenlijk aan de arbeiders verklaarden dat dit accordoonaanvaardbaar was en zij riepen tevens de arbeiders op, hieraan alle medewerking te onthouden.** De A.B.W.M. nam in dit conflict de enige juiste houding aan en **aanvaarde als enige org. de consequentie van de oproep op 31 Mei.** Kameraden omdat wij achter U gingen staan in Uw rechtvaardig verzet, haalden wij ons de haat op de hals der andere 3 organisaties nl. de R.K.M.B., de A.N.M.B. en de P.C.M.B. Wij achten het niet nodig alles aan te halen wat in deze dagen over onze org. is gezegd. Voor één uittaling maken wij hierop een uitzondering nl. de volgende. De voorzitter der R.K.M.B. meende ons het verwijt te moeten doen dat wij een tweeslachtig standpunt innamen door het steunen van deze staking. Wij menen echter dat dit verwijt zijn org. in de eerste plaats treft. Wij herinneren hem eraan dat **zijn org. de stakingen op de Julia en de Laura wel gesteund heeft.** Daar ging het in de eerste plaats om een persoon en omeen sympathiestaking. **Nu ging het om een zaak van het hoogste belang voor de arbeiders** nl. het weren van het vervloekte jaagsysteem. Nu lieten zij de arbeiders in de steek welke verzet pleegden door de oproep mede door zijn org. gedaan en bovendien opgedraaid door de artikelen welke de heer Dohmen bijna dagelijks hierover schreef. **Mijnwerkers het oordeel laten wij in goed vertrouwen over aan U.** Wij zijn er van overtuigd dat **dit slechts vernietigend zal zijn voor de bonden der Vak-Unie.** Het is te begrijpen kameraden dat onze bond alleenstaande in deze strijd, dit niet vol kan houden, daar van de andere zijde alle pogingen in het werk worden gesteld de staking te breken.

Kameraden, in overleg met de stakers is hierom in een druk bezochte vergadering op Zaterdag 24 Juli besloten de staking op te heffen en Maandag 26 Juli weer aan het werk te gaan. Op deze vergadering werd de volgende motie aanvaard:

De stakende mijnwerkers der O.N.II, aangesloten bij de A.B.W.M., in vergadering bijeen op Zaterdag 24 Juli verklaren, na kennisname van de houding der R.K.M.B., A.N.M.B. en P.C.M.B., tezamen de Vak-Unie vormend en gehoord hebbende het verslag uitgebracht door Hamers, voorzitter van de A.B.W.M. over de bespreking met de Beheerder dhr. Groothoff, stelt vast, dat de staking op de O.N.II een gevolg is van de opruiende voorlichting in de pers en de Vak-Unie en mede door de halsstarrige houding der mijndirecties. De vergadering handhaaft haar standpunt ten opzichte van het pijleraccord met groepsindeling en extra beloning en zullen geen medewerking daaraan verlenen krachtens de oproep van de 4 samenwerkende Vakorganisaties gedaan op 31 Mei jl.

Verzoeken het H.B. van de A.B.W.M. alle middelen te willen aanwenden om te komen tot een goede oplossing in dit vraagstuk, hetwelk een eind zal maken aan dit systeem. **Besluiten op vorengenoemde gronden MAANDAG 26 JULI onder protest het werk te hervatten.**

Mijnwerkers. Dit conflict stelt wederom duidelijk in het licht welke organisatie Uwe belangen werkelijk verdedigd en laat weer duidelijk zien, op wie gij in Uw strijd voor lotsverbetering kunt rekenen. Laat dit een aanleiding voor U zijn die organisatie te kiezen welke Uw werkelijke belangen verdedigt en in het uur van het verzet U niet in de steek laat. Laat daarom alom onder de mijnwerkers het parool zijn allen lid te worden der A.B.W.M. en geeft U op bij hare besturen.

Deze staking ging verloren door de wijfelachtige houding der Vak-Unie. Laat U niet verleiden door andere elementen om onrust te verwekken in de bedrijven. Houdt de hooften koel en de harten warm. Nu is het woord aan de leiding der Vak-Unie, welke wederom suggereerd dat zij een redelijke oplossing heeft gevonden. Wij van onze kant zullen alles doen om voor de mijnwerkers een bevredigende oplossing te bewerkstelligen.

Leden van de A.B.W.M., de tijd is nu aangebroken om onze bond te versterken. Gaan aan de slag voor versterking van onze Bond door werving van nieuwe leden.

Hoofdbestuur A.B.W.M.

GEMEENTE-POLITIE
BRUNSSUM

No. **doss.C.**
Bijl. **een.**
Onderwerp **toez. pamflet "De Mijnlamp".**

BRUNSSUM,

27 Juli

19 48.

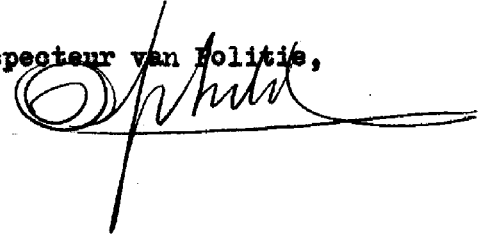
AAN
t Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

Volgno.
28 JULI 1948.
ACD/42213

Bijgaand moge ik U beleefd doen toekomen een exemplaar van de "Mijnlamp", welk pamflet op Zaterdag, 24 Juli 1948 nabij de Staatsmijn Hendrik werd verspreid.

typ : e.m.
coll:

De Inspecteur van Politie,

Uitgegeven op zaterdag 24/7 '48 bij de mijn Sluisdijk.

DE MIJNLAMP

EXTRA BULLETIN.

DE BETEKENIS VAN DE STAKING OP DE O. N. II

VERKIEZINGSPROPAGANDE EN WERKELIJKHEID

De onrust en het verzet tegen het groepsaccord heeft tot een climax geleid. Op de O. N. II is de gehele bezetting tegen de invoering van het groepsaccord in strijd gegaan, op de Staatsmijn „Wilhelmijn“ en andere mijnen komt een groeiende wif tot directe actie van de mijnwerkers tot uitdrukking.

Er bestaat een grote verontwaardiging onder de mijnwerkers, vooral tegen de leiding van de z. g. Uniebonden, en in het bijzonder tegen de leiding van de R. K. Mijnwerkersbond, Dohmen c. s., die voor de verkiezingen verklaarden:

„Dat zij tot hun laatste ademtucht tegen het groepsaccord zouden strijden”.

Op de besturenconferentie uitte zich het verzet van de R. K. mijnwerkers tegen het groepsaccord op zo'n heftige wijze, dat Dohmen c. s. verplicht werden met allerlei mooie frases de gemoederen van de aanwezigen te kalmeren.

THANS BLIJKT WAT DEZE FRASES WAARD ZIJN.

Nu de arbeiders mede vertrouwend op de door Dohmen en andere gedane beloften in strijd zijn gegaan, verklaren zij zich tegen de staking en vallen daarmee de mijnwerkers in de rug aan. In feite stellen zij zich dus achter het groepsaccord. Zij denken er niet aan om zich tegen het

regeringsbeleid, die verantwoordelijk is voor het groepsaccord te verzetten. Zij volgen de regering door dik en dun, zonder daarbij op de belangen van de mijnwerkers te letten. Wij hebben dit reeds vastgesteld in ons laatste manifest „Een ernstig woord aan de mijnwerkers”, waarin wij o.m. schreven:

„Of gij mijnwerkers weer het slachtoffer wordt van een nieuw jaag- en drijsysteem dat interesseert de regering Beel-Drees (voor) geen cent.

Of gij na afloop van Uw werk weer met Uw neus in het bord eten, valt van vermoeidheid, zoals dit voor de oorlog het geval was laat Beel-Drees koud”.

Uit de feiten blijkt, dat Dohmen c.s. er precies eender over denken. Aan mooie woorden en beloften geen gebrek, maar als het op inlossen daarvan aan komt, geven de heren niet thuis, en scharen zij zich aan de zijde van hen die de arbeiders tot slachtoffers van het zo gehate drijsysteem willen maken.

De kimpels laten zich echter niet meer door beloften en mooie woorden paaien, zij verzetten zich met de daad tegen de voorstanders van het jaagsysteem. Het gebeuren op de O.N. II is daarvan het levend bewijs.

De mijnwerkers van de andere mijnen moeten hun kameraden van de O.N. II met alle mogelijke middelen steunen. De R.K. ge-

organiseerde mijnwerkers mogen niet af laten, om met volle kracht te protesteren tegen de houding van Dohmen c.s. De leden van de A.B.W.M. moeten hun plicht kennen, zij zullen het volle gewicht van hun organisatie in de schaal moeten werpen om het groepsaccord onmogelijk te maken.

Het behoeft geen betoog dat de Communistische Partij de strijd der mijnwerkers op de O.N. II met grote sympathie begroet, en dat zij met alle kracht de strijd van de mijnwerkers zal ondersteunen.

Wij hebben het volledig vertrouwen, dat de mijnwerkers van de andere mijnen hun plicht kennen, en dat zij op de juiste wijze de solidariteit met hun strijdende makers zullen tonen. In de strijd groeit de eenheid.

DE GROOTST MOGELIJKE EENGEZINDHEID IS DE VOORWAARDE TOT DE OVERWINNING.

VERLOOP DER STAKING OP DE MIJN ORANJE NASSAU II TE SCHAESBERG.

13 JUL 1948

--	--	--	--	--	--

Datum:	<u>DAGDIENST</u>					<u>MIDDAGDIENST</u>					<u>NACHTDIENST</u>				
	Ver- wacht	Opge- komen	Vrije arbei- ders	Niet bonaf. Duits.	Gedet.	Ver- wacht	Opge- komen	Vrije arbei- ders	Niet bonaf. Duits.	Gedet.	Ver- wacht	Opge- komen	Vrije arbei- ders	Niet bonaf. Duits.	Gedet.
19.7.48						300	87	67	6	14	280	66	36	4	26
20.7.48	450	109	59	3	55	320	95	42	7	46	280	80	39	4	37
21.7.48	460	160	104	3	53	320	83	32	7	44	280	96	55	4	37
22.7.48	460	200	143	2	55	320	109	55	8	46	280	135	95	4	36
23.7.48	460	308	250	3	55	320	124	70	7	47	280	177	137	4	36
24.7.48	460	364	306	3	55	320	160	108	6	46	280	153	114	4	35
26.7.48	460	439	377	7	55	320	329	276	6	47					

ACS
Bergen in O.O. Log²

BOSS. No.: WB 2092
ORT.: de Waarheid Haag
DATUM: 29-7-42
R.:

B

O.D. 2092

De staking der mijnwerkers

De E.V.C. stuurt de onderstaand telegram aan de A.B.W.M.

„De E.V.C. volgt met gevoelens van solidariteit de strijd van de mijnwerkers tegen het offer-
accord. Sprekt haar vertrouwen uit dat een eensgezinde strijd tot de overwinning zal leiden.“

00 2042

DOSS. No.:
OBT.: Lij d
DATUM: 27-7-48
R.:

Oplossing mijn-conflict

In aansluiting aan de besprekingen van de Vakunie met *fr. Ch. Th. Groot-hof*, beheerder van de Nederlandse Steenkolenmijnen, op 22 Juli over het nieuwe pijler-accord is na de voortgezette besprekingen van Maandag overeenstemming bereikt.

O.m. zal om te grote loonverschillen bij pijler-accord met groepsindeling te voorkomen, te beginnen met 1 Augustus, aan een groep niet meer betaald kunnen worden dan 10 pct. boven het gemiddelde in de betreffende pijler verdiende loon.

Maatregelen zullen voorts worden getroffen, waardoor de productie kan worden bevorderd, zonder dat van de arbeiders een te grote inspanning zal worden gevraagd.

co 41466

3

26

Juli 1948.

25 JULI 1948

ACD/ 42054

SECRET

Uit de opkomst van de dagdienst op de mijn Oranje Nassau II te Schaesberg mag worden geconcludeerd, dat de toestand weer normaal is. Van de normale bezetting van 460 man zijn op de dagdienst van heden 26 Juli 1948 439 ondergrondse arbeiders opgekomen, t.w. 377 vrije arbeiders, 55 gedetineerden en 7 niet-bonafide Duitsers.

Doorgaans is het aantal verzuimen op Maandagmorgen iets groter dan op andere dagen van de week, zodat er vrijwel geen stakers meer zijn.

N: 79.

00 209²

NOSS. No.:
ONT.:	Tijd
DAATUM:	26-7-48
FOR.:

**Staking opgeheven bij
Oranje-Nassaumijn**
Hedenmorgen zijn alle mijnwerkers
in de Oranje-Nassaumijn II weer aan
het werk gegaan.
De besprekingen tussen de vakbonden
en de beheerders worden nog voortge-
zet.

B

Volgno.	OPENED
25 JULI 1948	
24 Jul ACD/1948	41933

co. 41466

De staking op de mijn Oranje Nassau II te
 Schaesberg is geleidelijk aan het verlopen.
 Het aantal arbeiders, dat in de ondergrondse
 werken afdaalde was op

21 Juli	-300.	160)
22 Juli	260	200)
23 Juli	±150	308)
24 Juli	±100	364)

De normale bezetting
 is 460 man.

1/10 daguren

N: 79

Stakers

meer staen de
 macht en
 veldtenid -
 aienster buntan

00. 209²

NOOR. No.:
OORT.: Paraol
DATUM: 22-7-48
NR.:

Mijnstaking nog niet geëindigd

Nog steeds wordt er bij de mijn Oranje-Nassau II gestaakt. Wel was het aantal werkwilgen Woensdag wat groter dan op de voorgaande dagen, maar nog steeds weigert het grootste deel van de arbeiders het werk te hervatten. Onder hen bevinden zich zowel leden van de bij de Bedrijfsunie aangesloten bonden — De R. K. Mijnwerkersbond, de bij het N.V.V. aangesloten Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, en de protestants-christelijke organisatie — als leden van de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf. Deze laatste bond heeft, in tegenstelling tot de bedrijfsunie, de stakers steun toegezegd.

De politiek gedetineerden, die in de Oranje-Nassau II werken, zijn voortdurend aan het werk gebleven.

Co. 41466

22 Juli.

09112010

Volgno.

23 JULI 1948.

ACD/ 41732

De staking van de Oranje-Nassaumijn II te
Schaesberg heeft nu zijn einde gevonden.

Op Woensdag 22 Juli j.l. daalden op die
Mijn 160 arbeiders in dienst af, waarbij 53 ge-
detineerden, 3 Nederlandse Duitsers en 104 vrije
arbeiders, en het totaal 200 arbeiders, waarbij
55 gedetineerden, 1 Nederlandse Duitsers en 145
vrije arbeiders. De bezetting is 460 man.

Uit een mededeling blijkt, dat de
staking aan het afnemen is.

Hedenmiddag wordt een bespreking gehouden
tussen de Beheerder der Nederlandse Steenkolenmijnen
en de Vakunie der mijnwerkersbonden.

No. 79.

OS. 209²

DOSS. No.:
GRT.:	Nw. C.A.
DATUM:	21-7-48
PAR.:

Staking in de Wilhelmina verlopen

Beroep van de bedrijfsunie

Toen de nachtploeg van de mijn Wilhelmina gisteravond om 10 uur aan het werk ging, bleek zij geheel volledig te zijn. Op de mijn Oranje-Nassau 2 duurt de staking echter voort. Van de 300 man uit de middagploeg waren er 94 aan het werk.

De organisaties aangesloten bij de bedrijfsunie voor het mijnwerkersbedrijf zijn gisteren bijeengekomen ter bespreking van het nieuwe accoord-systeem. In een communiqué ter kennis van de mijnwerkers werden gebracht, dat de organisaties overvloedig afwijzend staan tegenover dit nieuwe accoord-systeem. Zij keuren de stakingen op de Oranje-Nassau 2 en de staatsmijn Wilhelmina af.

De bedrijfsunie is bereid alles in het werk te stellen wat tot gunstige oplossing van de geschillen en de moeilijkheden leiden.

Vanmorgen zijn ongeveer 200 mijnwerkers in de mijn Oranje Nassau 2 afgedaald. Onder hen bevonden zich ongeveer 70 gedetineerden; dezen hebben ook de voorgaande dagen niet gestaakt. De normale bezetting van de ochtenddienst bedraagt 450 man.

In de mijn Wilhelmina is niet meer gestaakt.

GD 2092

DOSS. No.:
CRT.: *Haagsch Dagbl*
DATUM: *21-7-'48*
VAR.:

Mijnstaking duurt voort

KERKRADE. — De nachtploeg van de mijn Wilhelmina, die gisteravond om 10 uur aan het werk ging, was geheel volledig. Op de mijn Oranje Nassau II duurt de staking voort. Van de 300 man uit de middagploeg waren er 94 aan het werk. De organisaties aangesloten bij de Bedrijfsunie voor het Mijnwerkersbedrijf zijn gisteren bijeen gekomen ter bespreking van het nieuwe accoord systeem. Op deze bijeenkomst is besloten in een commissie ter kennis van de mijnwerkers te brengen dat de organisaties onverminderd principiël afwijzend blijven staan tegenover dit nieuwe accoord-systeem. Zij keuren evenwel de stakingen af, als zijnde wettige stakingen, waarvoor de organisaties geen enkele verantwoordelijkheid wensen te dragen.

Nader wordt gemeld, dat vanmorgen ongeveer 200 mijnwerkers in de mijn Oranje Nassau II afgedaald zijn. Onder hen bevonden zich ongeveer 70 gedetineerden, die ook de voorgaande dagen niet gestaakt hebben. De normale bezetting van de ochtenddienst bedraagt 450 man.

DD. 2092

DOSS. No.: _____
GRT.: Alg. Handelsk.
DATUM: 21-7-'48
AR.: _____

Mijnwerkersbonden keuren staking af Korte actie bij de „Wilhelmina”

De organisaties aangesloten bij de Bedrijfs-Unie voor het Mijnwerkersbedrijf, zijn gisteren bijeengekomen ter bespreking van het nieuwe accoord-systeem. In deze bijeenkomst is besloten in een communicé ter kennis van de mijnwerkers te brengen, dat de organisaties onverminderd principeel afwijzend blijven staan tegenover dit nieuwe accoord-systeem. Zij keuren evenwel de stakingen op de Oranje-Nassau II en de Staatsmijn Wilhelmina, waar ook een aantal arbeiders weigerde af te delen, af, daar het wilde stakingen zijn waarvoor de organisaties geen enkele verantwoordelijkheid wensen te dragen.

De Bedrijfs-Unie is bereid alles in het werk te stellen en die stappen te ondernemen welke tot de gunstige oplossing van de geschillen en de moeilijkheden kunnen leiden. Mogen deze niet tot het gewenste resultaat leiden, dan zullen de aangeven, welke middelen betracht of welke wegen bevestigd kunnen worden om dit orgewenste systeem uit te bannen. Er zal echter alleen een goede oplossing mogelijk zijn als de stakingen onmiddellijk worden opgeheven. De organisaties raden aan onmiddellijk het werk op de Oranje-Nassau II en de Wilhelmina te hervatten.

Vanmorgen zijn ongeveer 200 mijnwerkers in de Oranje Nassau II afgedaald. Onder hen bevonden zich ongeveer zeventig gedetacheerden; zij hebben ook de voorafgaande dagen niet gestaakt. De normale bezetting van de ochtenddienst bedraagt 450 man, in de mijn Wilhelmina, waar gisteren overdag slechts veertien personen met werk hadden neergelegd is gisteravond en vanmorgen niet gestaakt.

In de jongste vergadering van de Mijnindustrieraad heeft ir. A. Paulen inlichtingen verstrekt over de stand van zaken betreffende de mogelijkheid tot werving van Italiaanse arbeiders. Tussen de Nederlandse en de Italiaanse regering zijn tot dusverre alleen voorlopige besprekingen ter zake gevoerd.

De raad besloot de reeds ingediende en nog te verwachten voorstellen in verband met de vraag, of het mogelijk is de ondergrondse mijnarbeid voor Nederlandse arbeiders aantrekkelijker te maken door verbetering van de arbeidsvoorwaarden der mijnwerkers, in eerste instantie te doen behandelen door een commissie en zij zal tevens het hoge verzuimcijfer in haar besprekingen betrekken.

De voorzitter van het Centraal Stembureau heeft in de plaats van de heer R. Zegeningh Badders, die heeft bedankt, tot lid der Eerste Kamer benoemd, dr. S. E. B. Bierema te Usquert.

20/7

Vol. 22 JULI 1948
ACD/ 41606

Op 20 Juli 1948 te 15.00 uur vond in zaal Hermans, Schaesbergerweg onder de gemeente Heerlen een vergadering plaats van de A.B.W.M., die per vlugschrift aan de mijn O.N.II was bekend gemaakt. De zaal Hermans, die een capaciteit heeft van circa 300 personen, was tot in de uiterste hoeken bezet, zodat het aantal aanwezigen op circa 400 geschat kan worden.

Na een kort woord van welkom door de voorzitter gaf hij het woord aan de bondsvoorzitter van de A.B.W.M. HAMERS. Deze begon met te zeggen dat na zijn toespraak gelegenheid zou gegeven worden om vragen te stellen, doch dat debat niet werd toegestaan. Dit zou ontaarden in onordelijkheid, wat absoluut geen doel had. Hetgeen zich thans op de O.N.II heeft voorgedaan, heeft ons allen in een zeer moeilijk parket gebracht. Er zijn talloze besprekingen gevoerd om tot een vergelijk betreffende het groepsaccord te komen. Deze besprekingen zijn gevoerd met de Beheerder, de M.I.R. en uiteindelijk tweemaal met de Minister. Het resultaat van deze besprekingen is geweest dat de M.I.R. het voorstel betreffende het groepsaccord met 13 tegen 7 stemmen heeft aangenomen en dat ook de Minister zich achter de Beheerder heeft gesteld. De Minister heeft zelfs verklaard dat, wanneer er gestaakt zou worden, hij op zijn standpunt zou blijven staan. Nu heeft dus de Beheerder, de Minister en de M.I.R. achter zich staan. Wij hebben dus op alle mogelijke manieren maandenlang getracht om tot een vergelijk te komen, echter zonder resultaat. Wij betreuren het tenzeerste wat thans op de O.N.II gebeurd is. Doch deze wilde staking is niet door ons uitgelokt, maar is een gevolg van de mislukte besprekingen. Het Hoofdbestuur heeft een avond- en nachtvergadering over deze kwestie gehouden, waarop wij na rijp beraad besloten hebben ons te scharen achter de leden van onze bond, die bij deze kwestie betrokken zijn (applaus). De staking mag zich echter niet uitbreiden over andere mijnen. De andere mijnen moeten blijven werken, hetgeen ook geldt voor de bovengronders van de O.N.II. Deze mogen onder geen voorwaarde het werk neerleggen, dit heeft niet de instemming van het Hoofdbestuur.

Hedenmorgen is een vergadering van de O.R. der O.N. mijnen geweest, waar besloten is bekend te maken dat deze staking ten zeerste wordt afgeraden. Deze bekendmaking is of zal worden gepubliceerd. Men echter niet dat de vertegenwoordigers van onze bond daaraan hun goedkeuring hebben gehecht. De prot. chr. afgevaardigde, de socialistische en onze twee afgevaardigden hebben hier tegen gestemd. Ook thans zijn we tot overleg bereid en wij hebben verzocht met spoed een vergadering van de M.I.R. te houden, zodat alles nog een rustig besproken kan worden. Na allen aangemaand te hebben achter het Hoofdbestuur te blijven staan, eindigde Hamers zijn korte toespraak.

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen werd door een drietal aanwezigen gebruik gemaakt.

De eerste vragensteller vroeg het standpunt van het Hoofdbestuur, indien de staking op andere mijnen zou overslaan. Hamers antwoordde dat hij duidelijk gezegd had dat de A.B.W.M. alleen achter zijn leden van de O.N.II stond.

De tweede vragensteller zei dat er grote kolen nood heerste en wanneer de staking zich zou uitbreiden tot de andere mijnen, de heren spoediger tot een beslissing zouden komen. Hierop antwoordde Hamers in dezelfde geest als bij de eerste vragensteller.

De derde vragensteller vertelde dat hij vertrouwensman was en vroeg wat hem te doen stond, wanneer anders georganiseerden hem om raad zouden vragen.

Hamers antwoordde hierop dat hij zelf toch ook staakte en hij alleen vertrouwensman was indien hij op de mijn was.

De anders georganiseerden moesten zich achter hun leiding scharen.

Hamers eindigde met te zeggen dat de toestand zeer ernstig en moeilijk was, doch dat hij hoopte met Gods hulp de zaak tot een goed einde te brengen.

Hierna sloot de voorzitter de vergadering en verzocht de leden van de A.B.W.M. nog even te blijven voor een huishoudelijke vergadering. Hamers en de bondspenningmeester Krewinkel hebben toen de vergadering verlaten, waarna circa 160 personen (leden) bleven zitten. Hieronder werd opgemerkt het C.P.N. le Kamerlid Hub. Hermans, die de vergadering niet heeft toesproken.

De voorzitter maakte bekend dat de leden zich driemaal daags moesten melden en dat zij zich konden opgeven om aan de mijn te posten. Hiervoor gaven zich naar schatting 30 personen op.

De vergadering had een ordelijk en kalm verloop.

21 Juli 1948.

79.

B

20 Juli 1948.

Vol...
21 JULI 1948
ACD/ 41472

OPGELESD

In verband met invoering van het pijleraccoord met groepsindeling, over welk accoordstelsel uitvoerig is gerapporteerd in mijn maandoorzicht van Juni 1948, zijn op de particuliere mijn Oranje-Nassau II te Schaesberg Vrijdag 16 dezer de arbeiders, die in een pijler van afdeling IV van genoemde mijn in middagdienst moesten werken, wel in de mijn afgedaald, maar kort daarna weer naar boven gegaan. Dit omvatte een groep van 39 - 45 personen. Ook de mijnwerkers van de nachtdienst in genoemde pijler en op dezelfde dag gingen niet aan het werk.

In de ochtenddienst worden op deze mijn geen kolen gewonnen, waardoor de arbeiders allen aan het werk gingen, doch in de middag- en nachtdienst werd in de pijler weer niet gewerkt.

Ook op Maandag 19 Juli gingen de mijnwerkers wel op dagdienst werken (er werd niet ontkoold), doch op de middagdienst breidde de staking zich uit tot het gehele ondergrondse bedrijf.

De stakingscijfers zijn als volgt:

	<u>Normale opkomst:</u>	<u>Opgekomen:</u>	<u>Stakers</u>
19/7 middagd.	300 man	87, inclusief 14 gedetineerden + 6 niet-bonafide Duitsers.	+ 210.
19/7 nachtd.	280 -	36, inclusief 26 gedetineerden + 4 niet-bonafide Duitsers.	+ 240
20/7 dagd.	450 -	109, inclusief 55 gedetineerden + 3 niet-bonafide Duitsers.	+ 340
20/7 middagd.	300 -	95, inclusief 46 gedetineerden + 7 niet-bonafide Duitsers.	+ 200

De Polen zijn vrijwel allemaal weggebleven. !!

Hedenmorgen had te Schaesberg een vergadering plaats in het gebouw van de Katholieke Actie en uitgaande van de R.K. Mijnwerkersbond. Een verslag van deze vergadering gaat hierbij.

Op alle andere mijnen was het rustig, totdat zich hedenmiddag een symptoom van staking voordeed op de in de nabijheid gelegen Staatsmijn Wilhelmina, waar 18 mijnwerkers, die in middagdienst moesten werken, het bedrijf verlieten in plaats van af te dalen.

Nº 79

-20/7

B

R A P P O R T.
=====

Vol
21 JULI 1948

ACD/ 414691

OPGELESD

Op 20 Juli 1948 vond te Schaesberg in het Katholieke Actie-gebouw een vergadering plaats van de R.K.Mijnwerkersbond, welke vergadering was belegd naar aanleiding van een op de mijn Oranje Nassau II uitgebroken staking. Toen de voorzitter van de afdeling Schaesberg BALK, werkzaam op de Oranje Nassau II, te omstreeks 9.10 uur, de vergadering opende, bevonden zich 250 à 300 personen in de vergaderzaal.

Nadat hij had medegedeeld, dat er na het gesprokene van de heer Göbbels geen debat was, gaf hij het woord aan genoemde x Göbbels, die vrijgestelde van de R.K.Mijnwerkersbond is.

Deze begon te verklaren, dat zich behalve leden van de R.K. Mijnwerkersbond ook een aantal leden van een andere organisatie in de zaal bevonden. Hiertegen had hij geen bezwaren, doch hetgeen hij zou zeggen was alleen bestemd voor de R.K. leden, daar deze organisatie geen verantwoording droeg voor andere organisaties. Hij vertelde in het kort hoe het groepsaccoord was tot stand gekomen. Op het ogenblik werd door de Vakunie overleg gepleegd omtrent het groepsaccoord. Er was een redelijke kans dat men hieromtrent tot een vergelijk zou komen. Wanneer men echter tot wilde stakingen overgaat, worden deze besprekingen daardoor vertroebeld. De R.K.Mijnwerkersbond kan zolang er overleg mogelijk is niet achter de wilde stakers staan. Wanneer echter door overleg niet tot een vergelijk kan worden gekomen, zal het hoofdbestuur van de R.K.Mijnwerkersbond niet schromen de strengste maatregelen toe te passen. Staat achter Uw hoofdbestuur zoals kinderen achter hun vader staan. Ik ben echter niet gekomen om U te zeggen het werk te hervatten of om zulks niet te doen. Dit moet iedereen voor zichzelf weten. Houdt er echter rekening mede, dat een bonafide vakorganisatie een dergelijke wilde staking niet kan steunen. Denkt ook aan Uw medezeggenschap. Na een beroep te hebben gedaan op de ongeorganiseerden om zich aan te sluiten bij een organisatie eindigde hij.

Na het gesprokene van de heer Göbbels, verklaarde de voorzitter Balk, dat ook hij niet was gaan werken, doch na de uitleg van de heer Göbbels tot de overtuiging was gekomen, dat staken geen zin had en daarom vanavond ging werken. Vervolgens sloot hij te circa 9.55 uur de vergadering.

De vergadering had een rustig verloop. Er werd niet geïnterrumped, behoudens enkele achter in de zaal staande jonge mensen, die af en toe een afkeurende opmerking over het gesprokene maakten. Er bevonden zich meerdere als communist bekend staande personen in de vergaderzaal. Na afloop verlieten allen het gebouw en groeften nog circa een kwartier tezamen.

Vanwege de A.B.W.M. werden aan degenen, die het K.A.-gebouw verlieten pamfletten uitgereikt, waarin o.a. vermeld is dat deze organisatie achter de stakers van de Oranje Nassau II staat.

1 Een pamflet gaat bij dit rapport. (CO 41466)

20 Juli 1948.

N° 79.

BEKENDMAKING

21 JULI 1948

OPGELEGD

41466

Maandag 19 Juli 1948 weigerde de mijnwerkersdienst ondergronds der mijn Oranje Nassau II naar beneden te gaan. Dit gebeurde om hun solidariteit te tonen met de bezetting van Afdeling 4 A, welke Vrijdag en Zaterdag weigerde het pijler-accord met groepsindeling en extra beloning, hetwelk voor hun pijler werd opgelegd, te aanvaarden.

De A.B.W.M., waarvan een aantal leden bij dit conflict zijn betrokken, stelt zich, gezien de oproep van de vier vakbonden in de courant van 31. Mei j.l., ACHTER ONZE LEDEN VAN DE ORANJE NASSAU II.

Wij betreuren, dat de spanning, welke nu reeds maanden lang onder de mijnwerkers, heerst over de toepassing van het accord, zich op deze wijze heeft ontladen, en verklaart alles te zullen in het werk stellen om uitbreiding hiervan te voorkomen, daar uitbreiding niet in het belang is van het land.

Vervolgens mogen de bovengrondse arbeiders van de Oranje Nassau II het werk niet neerleggen en wordt hun aangeraden het werk normaal te blijven verrichten. Zij roept alle mijnwerkers op kalm en nuchter de komende dagen tegemoet te zien en zich niet te laten opdraaien door onverantwoordelijke lieden.

De A.B.W.M. stelt nadrukkelijk vast dat de bezetting der andere mijnen onder geen enkele vorm van geweld mag neerleggen, en zegt toe, dat het conflict, hetwelk nu op de lossing hangt, door de Raad van Bestuur van de A.B.W.M. zich met een schriftelijk R. gericht.

Namens het Hoofdbestuur van de A.B.W.M.

DOSS. No.: _____
 CRT.: Tijd
 DATUM: 20-7-48
 PAR.: _____

00.2092

DOSS. No.: _____
 CRT.: Tijd
 DATUM: 20-7-'48
 PAR.: _____

Staking in mijn Oranje-Nassau

Pijlersysteem in Oranje Nassau II.

In de mijn Oranje-Nassau II te Schaesberg is een wilde staking uitgebroken. Vrijdag werd in een pijler van deze mijn bij wijze van proef het nieuwe pijler-accoord met groepsindeling ingevoerd. De betrokken arbeiders namen hiermee geen genoegen en gingen in staking. Zaterdag verklaarde een deel van de andere arbeiders zich met hen solidair, en ook gisteren werd er weer gestaakt. Van de 200 man van de avonddienst van gisteren zijn er slechts 70 afgedaald. De bonden hebben een oproep tot de mijnwerkers gericht om weer aan het werk te gaan. De toestand is rustig.

De staking in mijn Oranje-Nassau

Mijnwerkersbonden bijeen

De staking in de mijn Oranje Nassau II te Schaesberg verloopt rustig. Zij omvat ongeveer drie kwart van de totale bezetting van de mijn. Vanmorgen hebben alle mijnwerkersbonden gezamenlijk vergaderd in het patronaatsgebouw te Schaesberg. De heer Gubbels, voorzitter van de R. K. Mijnwerkersbond, drong er bij de arbeiders op aan aan het werk te gaan. Het wordt niet onmogelijk geacht dat hieraan gehoor zal worden gegeven.

In de andere mijnen wordt normaal gewerkt.

De Ondernemingsraad heeft de staking afgekeurd, omdat deze indruist tegen de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. Zij beveelt de betrokkenen aan, alles in het werk te stellen om de arbeid normaal te hervatten.

00. 209²

D.G.S.S. No.:	_____
CRT.:	Waarh H
DATUM:	20-7-'48
NR.:	_____

Mijnwerkersstaking breidt zich uit

De staking op de mijn Oranje Nassau 2 te Schaesberg, welke Zaterdag nog slechts gedeeltelijk was, heeft zich Maandagmiddag tot de gehele bezetting uitgebreid. Ook de nachtdienst is niet afgedaald. De kompels verklaarden zich solidair met de ~~werkers~~ tegen de invoering van het groepsaccoord in staking zijnde arbeiders, die Vrijdag reeds het werk neerlegden. Alleen politieke delinquenten en niet bona-fide Duitsers zijn nog aan het werk.

Kompels treden uit katholieke bond

Het hoofdbestuur der A.B.W.M. (Algem. Bond van Werkers in het Mijnbedrijf) heeft zich achter deze staking gesteld en zal de solidariteitsactie organiseren. Grote ontevredenheid over de gang van zaken heerst onder de katholieke mijnwerkers, die, misnoegd over de houding van hun organisatie die zich wel tegen het groepsaccoord uitspreekt, maar er niets tegen doet, reeds met tientallen voor deze bond bedanken.

Het bericht van de staking ging als een lopend vuur door de mijnstreek en vrijwel overal is men van mening, dat deze actie op alle mogelijke wijzen gesteund moet worden.

Gisteren vergaderde de z.g. „ring”, een onderdeel van de M.I.R. over de situatie. Men kwam tot de conclusie, dat geadviseerd moet worden het groepsaccoord niet in te voeren.

209²

DOSS. No.: _____
 CRT.: Waark H
 DATUM: 19-7-48
 19: _____

MIJNWERKERSSTAKING IN ORANJE NASSAU II

Invoering groepsaccord stuit op verzet

Op de mijn Oranje Nassau II in Schaesberg hebben de mijnwerkers van een pijler, waarin de bedrijfsleiding het zgn. groepsaccord wilde invoeren, vrijdagmiddag geweigerd op deze manier te werken. De nachtploeg weigerde eveneens dit accoordstelsel te aanvaarden en met de dagdienst van Zaterdagmorgen bereikte men evenmin succes.

Terwijl de gehele mijnbezetting een half uur later afdaalde, ging de ploeg van de betreffende pijler niet naar bed. Ook bleven de vertrouwensmannen van alle afdelingen urenlang om te trachten door besprekingen met de bedrijfsleiding te verbonden de pogingen tot invoering van het groepsaccord ongedaan te maken. Tot zaterdagmiddag hadden deze besprekingen geen resultaat.

Uit het gebeurde op de O.N. II en uit de woorden en daden van regering, vertegenwoordigers, M.I.R. en bedrijfsleidingen blijkt wel dat men wil proberen het door de mijnwerkers zo verafschuwde systeem in te voeren. Om het verzet te breken tegen dit nieuwe jaagen drijfsysteem wil men beginnen met een pijler. Zou dit lukken, zo redeneert men blijkbaar, dan volgt de rest vanzelf.

Uit het reageren van de kompel van de Oranje Nassau II blijkt echter dat dit spel door de arbeiders wordt doorzien. Zij begrijpen dat alleen de grootst mogelijke eenheid van de werker het ergste voor allen kan voorkomen.

Nader vernemen wij, dat van de Dominiale mijn in Kerkrade een vergadering van alle vertrouwensmannen, zowel van katholiek als anders georganiseerden, heeft plaatsgevonden. Met algemene stemmen werd besloten, dat, indien er nogingen worden ondernomen, om het groepsaccord op die mijn in te voeren, het werk in de gehele mijn zal worden stopgezet.

BOSS. No.: DD 209 2
ORT.: Parool
DATUM: 21-7-48
R.:

DD 209 2

Mijnwerkersbonden wijzen staking af

Nog steeds zijn ruim duizend van de 1250 arbeiders van de mijn Oranje-Nassau II in staking. Gistermiddag welgerden veertien man, werkzaam bij de staatsmijn Wilhelmina, af te dalen, doch dit conflict was 's avonds weer beëindigd.

De Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf heeft Dinsdagochtend een verzoek tot de Mijnindustrieraad gericht, een spoedvergadering bijeen te roepen, doch hierop is nog geen antwoord ontvangen.

De mijnwerkersorganisaties, aangesloten bij de Bedrijfsunie, blijven afwijzend staan tegenover het nieuwe accoord-systeem, maar de stakingen bij de Oranje-Nassau II en de staatsmijn Wilhelmina keuren zij af, aldus een door de organisaties uitgegeven communiqué.

Zij zijn bereid, alles in het werk te stellen, een gunstige oplossing van de moeilijkheden te bereiken, maar stakingen als deze zullen nooit leiden tot de gewenste resultaten.

Mochten de besprekingen niet tot resultaat leiden, dan zullen de bonden aangeven, welke middelen betracht kunnen worden om het afkeurenswaardige systeem uit te bannen. Een goede oplossing is echter alleen mogelijk als de stakingen direct worden beëindigd. Dit communiqué is ondertekend door F. Dohmen, voorzitter van de Nederlandse R.K. Mijnwerkersbond, W. Rappange van de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond en J. H. Krooshof, van de Protestants-Christelijke Mijnwerkersbond.

Handwritten signature and date: d.d. 17-1-48

VERTROUWELIJK.

OPGELEGD

BUREAU B

19-1-48

Volgno.

17 JAN 1948

ACD/27714

In aansluiting op ons telefonisch bericht van 14 Januari 1948 delen wij U mede, dat op Dinsdag 13 Januari 1948 een gedeelte der Polen verblijvende in het Gezellenhuis te Eijsden en werkzaam op de Staatsmijn Maurits te Geleen in staking is gegaan. Van de 382 Polen, die in het Gezellenhuis verblijven, zijn er 173 op ochtenddienst en 209 op middagdienst werkzaam.

Van de middagdienst werkten op 13 Januari 1948 32 personen, terwijl op 14 Januari 1948 van de ochtenddienst 52 personen aan het werk gingen.

De Polen hadden klachten over het eten. Zij beweerden de laatste veertien dagen slechts kaas op hun brood te hebben gehad en te weinig vlees te hebben gekregen.

De Bedrijfsleiding stelde zich op het standpunt dat geen klachten hieromtrent door haar in behandeling zouden worden genomen, zolang niet alle Polen het werk hadden hervat.

De middagdienst heeft op 14 Januari 1948 normaal het werk weer hervat.

Ongeregeldheden hebben niet plaats gehad.

15 Januari 1948.

No.79.

Bericht van Politie
Staatsmijnen (telefonisch)
14-1-48, 10³⁰ uur.

In het Gedeelte heen te
Lyden (h. j. 4 m ± 1200 Pool-
sche mijn werkers onderge-
bracht, afhankelijk van de
Amerikaanse zone.

Een deel van hen is in staking
gegaan.

Overzicht: Ontevredenheid
over voeding. Willen meer
vleesch en minder kaas.

In een bepaalde dienst waren
op 12-1-48 187 man aan
het werk; op 13-1-48 32 man.

In een andere dienst op 12-1-48
147 man; op 14-1-48 55 man
schriftelijk bericht volgde.

14-1-48

B II

Ran B V.

Telefonische/mondelijke mededeling

Voor:

B. V

Van:

J. G. P. Lijk
Stadsmijner

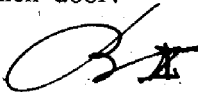
Ter behandeling aan:

SPOED

De leden van de gemeenteraad, waaronder een aantal
mijnwerkers met een de arbeid was gegeven, is weer tot rust
gekomen.

De zaak is weer in orde. De werkzaamheden worden
weer hervat.

Opgenomen door:

Handtekening:

Datum:

14/1.80

Tijd:

14.35

 17243 47-P.v.d.L.